

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Alexi Myllykangas

Tilinpäätösanalyysi Yritys X Oy

Maanrakennusalalla toimivan yrityksen tunnuslukuanalyysi ja toimialavertailu

Opinnäytetyö

Kevät 2023

Liiketoiminta ja kulttuuri (Tradenomi)

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Tutkinto-ohjelma: Liiketalous

Tekijä: Aleksi Myllykangas

Työn nimi: Yritys X Oy:n tilinpäätösanalyysi: Maanrakennusalalla toimivan yrityksen tunnuslukuanalyysi ja toimialavertailu

Ohjaaja: Juhani Palomäki

Vuosi:2023

Sivumäärä: 60

Liitteiden lukumäärä: 3

Työn tavoitteena oli toteuttaa tilinpäätösanalyysi yritykselle ja saada yrityksen taloudellisesta tilanteesta tietoa, myös verrattuna toimeksiantajan valitsemaan yritykseen toimialalta. Tilinpäätösanalyysi toteutettiin tunnuslukuanalyysina vuosien 2018–2021 tilinpäätöstietojen avulla. Yritykselle ei ollut ennestään toteutettu tilinpäätösanalyysia. Tunnuslukuanalyysi toteutettiin kannattavuuden, vakavaraisuuden sekä maksuvalmiuden kannalta. Opinnäytetyö toteutettiin osakeyhtiölle toimeksiantona. Yritys toimii maanrakennusalalla.

Opinnäytetyössä teoriaosuus kostuu tilinpäätösanalyysiin liittyvästä teorian tiedosta. Tässä on eroteltu tunnuslukujen laskeminen ja tulkitseminen, tuloslaskelman ja taseen oikaisu sekä kassavirtalaskelman laatimisen periaate. Teoriaosuus sisältää tunnusluvuista laskentakaavat ja viitearvot. Tuloslaskelman ja taseen oikaisuista teoriaosuus sisältää kaavat ja näiden selitykset. Kassavirtalaskelmasta laatimisen periaate ja kaava on selitetty teoriaosuudessa.

Teoriaosuuden jälkeen seuraa tutkimusosio, joka on jaettu kahteen lukuun. Luku kolme sisältää toimeksiantajan tunnuslukujen laskemisen ja analysoinnin teoriaosuuden avulla. Tulokset on esitetty pylväsdiagrammilla. Tulosten laskentaan käytettiin Sheets-ohjelmistoa. Luku neljä sisältää tunnuslukujen vertailun toimeksiantajan valitsemaan yritykseen toimialalla. Tulosten tulokinnassa on hyödynnetty pylväsdiagrammeja, jossa tulokset ovat vierekkäin.

Tutkimuksen tuloksista havaittiin, että yrityksen taloudellinen tilanne kehittyi positiivisesti vertailukaudella vakavaraisuuden kannalta. Yrityksen kannattavuus oli hieman laskenut, mutta se oli silti hyvällä tasolla. Maksuvalmiuden kannalta yrityksen tulos oli heikentynyt hieman, mutta se oli silti pysynyt hyvällä tasolla. Verrattuna toimialalla olevaan yritykseen toimeksiantajan tunnusluvut olivat kuitenkin paremmalla tasolla neljällä tunnusluvulla viidestä.

¹ Asiasanat: tilinpäätösanalyysi, tilinpäätöksen oikaisu, kannattavuus, maksuvalmius, vakavaraisuus

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Degree programme: Business Management

Author: Aleksi Myllykangas

Title of thesis: Financial analysis of Company X Ltd: Key figure analysis and industry comparison of an excavation company

Supervisor: Juhani Palomäki

Year:2023

Number of pages: 60

Number of appendices:3

The aim of this thesis was to conduct a financial statement analysis for a company and to obtain information about its financial situation, also benchmarking a competitor chosen by the commissioner. The analysis of the financial statements was implemented as a key figure analysis of the years 2018–2021. The company had never before conducted a financial analysis. The financial statement analysis was performed on the company's profitability, solvency, and liquidity. The thesis was commissioned by a limited company operating in the excavation sector.

The thesis includes a theoretical part consisting of the theory related to financial statement analysis, including information on the calculation of key indicators and reference values. The theoretical part also includes the adjustment of a profit and loss account and a balance sheet. It also explains, also providing related instructions, the principles and formula of the cash flow statement.

The theory part is followed by a research part divided into two sections. Chapter three includes the calculation and analysis of the case company's key figures based on the theory part. The results of the calculations are illustrated with a bar chart. The calculations were done using the Sheets program. Chapter four includes a comparison of the company's key figures to those of a competitor in the same industry. The results are illustrated with bar charts.

The results show that the case company's solvency improved during the reference period. Profitability had slightly decreased but still remained at a good level. Liquidity, too, had slightly decreased but was still good. The comparison with the competitor showed that four out of five of the commissioner's key figures were better than those of the competitor.

¹ Keywords: financial statement analysis, financial statement adjustments, profitability, liquidity, solvency

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä	1
Thesis abstract	2
SISÄLTÖ	3
Kuva-, kuvio- ja taulukkuuettelo	5
Käytetyt termit ja lyhenteet.....	6
1 JOHDANTO	7
1.1 Aiemmat tutkimukset ja aineisto	8
1.2 Tapaustutkimus	9
1.3 Opinnäytetyön tavoitteet.....	9
2 TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	10
2.1 Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen analysointi.....	10
2.2 Tunnusluvut.....	12
2.3 Kannattavuus	12
2.4 Vakavaraisuus.....	15
2.5 Maksuvalmius.....	17
2.6 Oikaistu tilinpäätös	19
2.6.1 Oikaistu tuloslaskelma	19
2.6.2 Oikaistu tase	25
2.7 Kassavirtalaskelma, rakenne ja tulkinta	30
3 TOIMEKSIANTAJAN TUNNUSLUKUANALYYSI	33
3.1 Yritys X tunnuslukujen analysointi ja valinta	33
3.2 Kannattavuus	34
3.3 Vakavaraisuus.....	37
3.4 Maksuvalmius.....	39
3.5 Tulokset.....	41
4 TOIMIALAKOHTAINEN ANALYYSI JA TUNNUSLUVUT	42
4.1 Kannattavuuden vertailu.....	43
4.2 Maksuvalmiuden vertailu	46

4.3 Vakavaraisuuden vertailu	47
4.4 Tulokset.....	50
5 POHDINTA.....	52
Lähteet	54
LIITTEET	57

Kuva-, kuvio- ja taulukkoluettelo

Kuva 1. Palkkakorjaus.	22
Kuva 2. Kassavirtalaskelma.	31
Kuvio 1. Toimeksiantajan omanpääoman tuotto- %.....	35
Kuvio 2. Toimeksiantajan kokonaispääoman tuotto-% (ROA).	36
Kuvio 3. Toimeksiantajan suhteellinen velkaantumisaste.	38
Kuvio 4. Toimeksiantajan omavaraisuusaste.....	38
Kuvio 5. Toimeksiantajan quick ratio.	40
Kuvio 6. Kokonaispääoman tuotto- %:n vertailu.	43
Kuvio 7. Omanpääoman tuotto-%:n vertailu.	45
Kuvio 8. Quick ration vertailu.	46
Kuvio 9. Omavaraisuusasteen vertailu.....	48
Kuvio 10. Suhteellisen velkaantumisasteen vertailu.	49

Käytetyt termit ja lyhenteet

Likviditeetti	Tarkoittaa yrityksen maksukykyä ja maksuvalmiutta yrityksessä lyhytaikaisiin velkoihin.
Tilikausi	Kirjanpitovelvollisen ajanjakso, jonka loppuessa laaditaan tilinpäätös. Kesto yleensä 12kk, mutta mahdollisia poikkeuksia voi olla.
Tilinpäätös	Tilinpäätökseen kuuluu tuloslaskelma, tase, liitetiedot sekä kirjanpito- ja aineistoluettelo.
Tase	Taseessa ilmenee yrityksen omaisuus ja velkojen määrä.
Tuloslaskelma	Tuloslaskelmasta löydät yrityksen tuotot ja menot tilikaudella.
Kannattavuus	Määritelmä perustuu yleisesti vertaamalla tuottoja kustannuksiin yrityksessä.
Maksuvalmius	Kuvaa yrityksen varallisuuden riittämistä maksuvelvoitteisiinsa.
Vakavaraisuus	Tarkoittaa yrityksessä olevaa rahoitusrakennetta, tappionsietokykyä sekä mahdollisuutta velanottoon.

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön aiheena on tilinpäätösanalyysi maanrakennusalan yritykselle. Tilinpäätösanalyysi toteutetaan tunnuslukuanalyysina. Työtä tehtäessä perehdytään toimeksiantajan **tilinpäätökseen** ja sen tietoihin. Ennen työn aloittamista tulee pohtia, kuinka monen tilikauden tiedot tarvitaan, koska yhden tilikauden tiedot ovat liian suppeat. Päädyttiin, että tarvitaan neljän edellisen tilikauden tiedot, jotta voidaan analysoida tarkemmin yrityksen kehitystä. Työ toteutetaan yhteistyössä toimeksiantajan kanssa ja pyritään ratkaisemaan heidän taloudellinen tilanne analyysin kautta. Näitä **tilinpäätöksen** tietoja ei ole siis analysoitu ennen tämän opinnäytetyön tekemistä. Analyysi ajoittuu myös sillä tavoin merkilliseen aikaan, koska voidaan nähdä pandemian vaikutukset yritykseen. Yrityksen toimialalla en kuitenkaan usko olevan suuria pandemian vaikutuksia, mutta tämä selviää tarkemmin tutkimuksen edetessä.

Työn tukena käytetään Sheets-ohjelmistolla tehtyä pohjaa, johon on kerätty tilinpäätöksen tiedot ja laskettu toimialakohtaiset tunnusluvut. Tämän pohjan tarkoituksena on, että saataisiin helpotettua tunnuslukujen laskuja tulevilla tilikausilla. Pohja luovutetaan tutkimuksen valmistuessa toimeksiantajalle, jotta he voivat käyttää pohjaa tunnuslukujen laskemiseen. Pohjan käyttöä myös neuvotaan tarvittaessa toimeksiantajalle. Toimeksiantajan taloudellinen tilan selvitys tulee tarpeeseen, koska tätä ei ole enemmin tehty.

Ennen varsinaista tilinpäätösanalyysia yrityksestä käydään läpi teoria tietoa, mitä mahdollisia kokonaisuuksia tähän kuuluu. Teoria-aineisto käydään läpi luvussa kaksi, jonka jälkeen siirrytään laskemaan toimeksiantajan tunnuslukuja luvussa kolme. Tämä luku pitää sisällään toimialakohtaisten tunnuslukujen valintaa ja näiden lukujen päättämisen. Nämä tunnusluvut lasketaan **kannattavuuden**, **maksuvalmiuden** ja **vakavaraisuuden** kannalta. Luku neljä käsittelee toimialakohtaista vertailua **kannattavuuden**, **maksuvalmiuden** ja **vakavaraisuuden** kannalta. Viimeisessä luvussa käydään läpi tutkimuksen tulokset ja oma pohdinta tuloksista.

1.1 Aiemmat tutkimukset ja aineisto

Tässä kappaleessa tarkastellaan tutkimuksen aineistoa ja aiempia tutkimuksia aiheesta. Tilinpäätösanalyysseja on laadittu paljon myös opinnäytetöinä. Opinnäytetyöt ovat mm. tilinpäätösanalyysistä yleisesti, mutta myös tämän tutkimuksen kanssa samankaltaisia eli tapaututkimuksia. Aiheesta on kuitenkin paljon tutkimuksia toimeksiantoina ja myös ohjeita. Seuraavaksi katsotaan muutama esimerkki aiheesta.

Opinnäytetyön aiheesta on tehnyt mm. Kujo (2021), joka laatinut yritykselle tilinpäätösanalyysin liikejohdon konsultoinnin palveluihin keskittyneelle yritykselle. Tämä opinnäytetyö on hyvin samankaltainen sisällöltään, kuin kyseinen tapaututkimus. Tämä opinnäytetyön tavoite on sama, kuin tämän tutkimuksen eli kartoittaa yrityksen taloudellinen tilanne. Tätä kartoitetaan kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnusluvuista ja näiden laskennasta.

Hieman erilaista näkökulmaa on myös laatinut Rantala (2020), joka on laatinut **tilinpäätöksen** tulkinnasta ja tilinpäätösanalyysistä opinnäytetyön. Tämä pitää sisällään laajan tiedon mm. tilinpäätöstiedosta ja myös malliyrityksestä tunnuslukuanalyysin. Muita tutkimuksia on laadittu myös useita, jotka poikkeavat toisistaan mm. toimialan tai näkökulman puolesta.

Samalle toimialalle on myös tehty tilinpäätösanalyysi opinnäytetyönä. Näistä esimerkkinä on mm. Martonen (2021), jonka työ on laadittu maanrakennusalan yritykselle, kuten tämäkin tutkimus. Tämä opinnäytetyö sisältää teoriaa tunnusluvuista ja tilinpäätöksestä. Tutkimuksessa vertaillaan toimialalla Finnveran toimialakohtaisia lukuja toimeksiantajan tunnuslukujen tuloksiin.

Tilinpäätösanalyysistä on myös laadittu kirjallisuutta paljon, jotka sisältävät laajan tiedon aiheesta. Tälle tutkimukselle hankittiin kirjallisuus erilaisten verkkoaineistojen, blogien, verkkosivujen ja muiden luotettaviksi katsottujen lähteiden kautta. Näistä muutamia esimerkkejä ovat mm. Yritystutkimus ry (2017), Alma talent, (i.a.-m). ja Kallunki (2022). Teoriaosuus painottuu näihin kaikkiin lähteisiin hyvin tasavertaisesti, mutta oikaistu **tuloslaskelma** ja **tase** painottuu hyvin paljon yritystutkimuksen aineistoon, koska koin tämän olevan kattavin lähde asiasta. Tutkimuksen empiirinen osuus kostuu tilinpäätösanalyysin

tekemisestä, tulkitsemisesta, case- yrityksen tilinpäätöksenanalysoinnista ja tämän vertailusta saman toimialan yritykseen.

1.2 Tapaustutkimus

Tutkimusmenetelmänä tässä opinnäytetyössä on käytössä case-tutkimus eli tapaustutkimus. Millainen on tapauksen määritelmä? Tapaus voi olla esimerkiksi yritys tai konserni sekä siellä tapahtuneet muutokset ajan saatossa (Eriksson & Koistinen, 2014, s. 14). Tapauksena voitaisiin pitää myös laadun, brändin, henkilöstön tai muun yrityksen tapausta. Kallisen ja Kinnusen (i.a.) mukaan tutkimusmenetelmälle ominaista on, että se on hyvin laadullisen tutkimuksen samankaltainen. Kvalitatiivisessa eli laadullisessa tutkimuksessa ominaista on, että tämä ymmärtää laatua ja ominaisuuksia tutkimuksessa, joka myös tukee kyseistä tapaustutkimusta. Tutkimus on tehty yrityksen kanssa yhteistyössä ja se on kehittämistyö. Tapaustutkimus on sopiva tälle tilinpäätösanalyysille, joka toteutettu yritykselle. Useimmissa edellä mainituista opinnäytetöistä oli myös käytössä tapaustutkimus.

1.3 Opinnäytetyön tavoitteet

Opinnäytetyön tavoitteena on saada kuva yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Toinen tavoite tutkimukselle on, että saadaan yrityksen taloudellinen tilanne selvitettyä samankaltaiseen yritykseen. Toimeksiantaja valitsee itse yrityksen, koska heillä on laajempi tieto kilpailijakunnastaan. Yritykselle ei ole ikinä tehty tilinpäätösanalyysia, joten analyysi tulee tarpeeseen. Tilinpäätösanalyysissa otetaan tutkittavaksi, jokaisesta tunnusluvun osa-alueesta valitaan kaksi toimialakohtaista tai lähteiden avulla valittuja tunnuslukuja. Opinnäytetyölle on myös tavoitteena luoda mahdollisimman selkeä pohja Sheets-ohjelmistolla, jota yritys voi käyttää tulevilla tilikausilla. Tähän pohjaan laaditaan kaavat, joita noudattamalla myös jatkossa yritys voi laskea tunnuslukuja.

2 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Luku 2 käsittelee tilinpäätöksen analysoinnin teoretietoa. Kappaleessa käydään yleisesti läpi, miten **tilinpäätöstä** tulisi analysoida. Kappaleessa kerrotaan myös, mitkä ovat yleisempiä tunnuslukuja ja miten näitä tulisi analysoida. Kappaleen lopuksi käydään vielä oikaistun tilinpäätöksen määritelmät läpi ja kassavirtalaskelman laatimisen rakenne.

2.1 Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen analysointi

Miksi yrityksen kuuluisi analysoida **tilinpäätöstään**, ja kuinka se tehdään? Kallungin (2022, s. 14) mukaan taloudellisen tilan arviointiin olisi määritettävä tilinpäätösanalyysi yritykselle. Yritystä tulisi myös verrata päätöksentekotilanteessa toimialalla toisiin yrityksiin vuosien varrella. Vertailu tuo yritykselle myös turvaa siitä, mikä yrityksen tilanne on ja missä mahdollisesti olisi kehittämistä. Mikä samankokoisen yrityksen liikevaihdon kehitys on suhteessa omaan yritykseen?

Tilinpäätöksen analysoinnin alkutekijöinä ovat ne, jotka analysoinnista hyötyvät. Yrityksessä olevat sidosryhmät, jotka tarvitsevat taloudellista tietoa yrityksestä tarvitsevat myös tilinpäätöksenanalysoinnin taidon. Sidosryhmille, jotka tarvitsevat tilinpäätösanalyysin tietoa, laativat näitä itse, jotta sidosryhmät voivat tehdä päätöksiä yrityksestä (Kallunki, 2022, s. 17–18). Tämän voidaan huomata yrityksen hakiessa rahoitusta ulkopuoliselta tahdolta. Osuuspankin verkkosivulla oli laadittu listaus yrityslainan asiakirjoista, jotka nopeuttavat ja helpottavat lainan haku prosessia ja näistä yhtenä oli tilinpäätöstiedot kahdelta vuodelta. Pankin mukaan he myös ovat kiinnostuneita, jos yritys on laatinut tulosbudjettia tai kassavirtalaskelmaa (Osuuspankki, i.a.-c). Yrityksellä olisi hyvä olla jonkinlainen käsitys tilinpäätöksen analysoinnista ja tilinpäätöksensä tiedoista. Kallungin (2022, s. 21–22) mukaan pankkien riskien arviointi tapahtuu pankin sisällä tilinpäätöstiedoilla. Yrityksillä on yleensä liian vähän taloudellisia resursseja tilinpäätöksen analysointiin (Leppiniemi & Kykkänen, 2019, s. 158). Tämän voi huomata pien-, ja mikroyrityksillä, koska heillä saattaa olla taloushallinto ulkoistettuna yrityksen ulkopuolelle.

Tilinpäätöstä analysoinnissa tulisi huomioida sen päälukujen kehitys edellisistä tilikaudista. **Tuloslaskelmasta** ensimmäinen vertailukohde on liikevaihto ja sen kehitys. Tätä

voidaan seurata prosentuaalisesti tai määrällisesti, mutta tämän kehitys on keskeinen, kun tuloslaskelman lukuja määritellään. Liikevaihto ei kuitenkaan kerro totuutta, jos yrityksellä on suuria maksuja osatuloutuksella. Osatuloutukseen voidaan katsoa taseelta projektisäämiset tai muut saamiset (Yritystutkimus ry, 2017, s. 18). Tästä syystä liikevaihdon lisäksi tulisikin huomioida myös ovatko mahdolliset myyntisaamiset saatu oletettavasti takaisin. Yrityksen tulisi myös pohtia, onko saamiset saatu niiden aikarajassaan takaisin. Näitä voidaan selvittää erilaisilla tunnusluvuilla, joita käydään läpi seuraavissa kappaleissa.

Yrityksen laatiessaan **tilinpäätöksen** ja **tilinpäätöksen** allekirjoittamisen jälkeen tilintarkastaja tulee kuvaan. Kirjanpitolaki (1336/1997) määrittää yhtiöt, jotka ovat kirjanpitovelvollisia luvussa 1:1§. Tilintarkastusvelvollisuudet ovat määritelty tilintarkastuslaissa (1141/2015) luvussa 2:2§ Näitä ovat tilintarkastuslain mukaan yhteisössä ja säätiössä, jos yksi näistä kolmesta ehdosta ylittyy.

- **Taseen** loppusumma on yli 100 000 €
- Tuotto tai liikevaihto ylittää 200 000 €
- Yrityksessä työskentelee yli kolme henkilöä.

Nämä ovat kuitenkin hyvin matalat rajat, joten suurimmalla osalla yrityksistä näistä, jokin raja menee yli. Tilintarkastaja tarkastaa **tilinpäätöksen** ja sisältääkö se olennaisia virheitä. Tarkastustyön jälkeen tästä laaditaan toimintakertomus. Tilintarkastuslain (1141/2015, muutossäädös 622/2015) luvussa 3:5§ mukaan tilintarkastajan luomassa kertomuksessa tulee antaa lausunto.

- Noudattaako **tilinpäätös** säännöksiä ja antaako se riittävän ja oikean kuvan yrityksen toiminnasta.
- Täyttyvätkö lakisääteiset vaatimukset **tilinpäätöksessä**.
- Toimintakertomuksen laadinta ja sovellettavien säännösten noudattaminen.
- **Tilinpäätöksen** ja toimintakertomuksen tietojen yhdenmukaisuus.

2.2 Tunnusluvut

Tilinpäätöstä analysoimalla voidaan päästä pitkälle, kun pohditaan sen laatijan tavoitteita ja menettelytapoja, onko tarkoituksena korottaa vai alentaa tulosta (Leppiniemi & Kykkänen, 2019, s. 159). Kuitenkin yrityksillä on tarkoitus saada hieman tarkempaa tietoa, kun analysoidaan **tilinpäätöstä**. Tämä tulee esille esimerkiksi silloin, kun vertaillaan toimialaa ja yrityksen yleistä kehittymistä. Tunnuslukuihin kuuluukin monia hyviä kaavoja, jolla saadaan myös yritykselle hieman tarkempaa kuvaa yrityksen taloudellisesta tilanteesta.

Leppiniemen ja Kynkkäsen (2019, s. 159) mukaan tunnusluvuista on myös hyötyä inflaation seuraamisessa, ja tunnusluvut poistavat myös yritysten välisen kokojen vaikutuksen. Tunnuslukuja valitessa tuleekin tarkkailla sitä, mitkä luvut olisivat omalle toimialalle keskeisimmät. Jotkin tunnusluvut eivät ole myöskään toimialaan vaikuttavia ja joitakin lukuja voidaan vain verrata toimialan välillä. Käyttökate- % on tunnusluku, jonka vertailu on vain toimialan sisällä, koska tähän tulos on luokiteltu 3 eri toimialaan (Yritystutkimus ry, 2017, s. 64). Toinen esimerkki on taas EBIT, joka sopii myös edellä mainittuun, mutta luku myös soveltuu eri toimialojen vertailuun (mts. 64). Tästä syystä laskettavien tunnuslukujen valinta on keskeisin asia, kun puhutaan tunnuslukuanalyysistä.

2.3 Kannattavuus

Kannattavuuden tunnusluvuista ja määritelmästä sekä kerrotaan tunnusluvuista, joita käytetään myös toimeksiantajan lukuja laskiessa. **Kannattavuuden** määritelmä kuvastaa yrityksen tulosta ja se kuvastaa myös toiminnan jatkuvuutta (Yritystutkimus ry, 2017, s. 63). Näihin saadaan vastaus, kun vähennetään tuotosta kulujat ja saadaan tietoon voitto osuus. **Kannattavuutta** voidaan tarkastella, joko suhteellisesti tai absoluuttisesti (mts. 63). Absoluuttinen näkökulma on yksinkertaisesti sanottuna liiketoiminasta tuleva tuotto vähennettynä kulut. Suhteellinen näkökulma saadaan, kun ruvetaan vertaamaan voiton suhdetta sijoitettuun pääomaan. Tämä on peruslähtökohta, kun ruvetaan pohtimaan **kannattavuuden** määritelmää.

Oman pääomantuotto- % on **kannattavuuden** tunnusluku, joka tulee lyhenteestä ROE (Return On Equity). Tunnusluku on tärkeä sijoittajien ja omistajien kannalta **kannattavuudesta**. Tälle luvulle on ominaista kertoa, miten yritys huolehtii omistajien sijoitetusta

varallisuudesta. Käytännössä luku kertoo sen, kuinka paljon on kertynyt tuottoa tälle pääomalle **tilikaudella** (Alma talent, i.a.-e). Tässä tunnusluvussa ei ole käytössä myöskään toimialoille viitteellisiä arvioita. Yritystutkimus ry:n (2017, s. 68) mukaan tämän luvun tavoitteellinen prosentti asettuu siten, kuinka paljon halutaan tuottoa sijoitukselle ja riski vaikuttaa olennaisesti asiaan.

$$\text{Oman pääoman tuotto- \%} = 100 * \text{nettotulos} / \text{Oikaistu oma pääoma keskimäärin}$$

Alma talent (i.a.-e) on antanut viitteellisen arvion prosentteina:

- Erinomainen yli 20 %
- Hyvä 15–20 %
- Tyydyttävä 10–15 %
- Heikko alle 5 %

Tunnusluku liiketulos EBIT (*Earning before interest and taxes*) on **tuloslaskelmasta** välitulos, joka on oikaistu. Oikaisuksi katsotaan Yritystutkimus ry:n (2017, s. 64) mukaan mm. liiketoiminnan muut tulot, laskennallinen palkkakorjaus ja satunnaiset erät. Käytännössä nämä siis vähennetään eli oikaistaan, jotta saadaan välitulos. Ennen rahoituserien ja verojen poistoa saadaan liiketulos, joka on liiketoiminnan varsinaisten tuottojen tulos. Tulkinnaista tämä tunnusluku soveltuu hyvin toimialan sisällä vertailevuuteen operatiivisella kannattavuuden alueella, koska mukana ei ole rahoituskuluja (Alma talent, i.a.-b).

$$\text{Liiketulos- \% (EBIT) Liiketulos/liiketoiminnan tuotot yhteensä} * 100$$

Kokonaispääoman tuotto - % eli ROA on yrityksen **kannattavuuden** mittari. Luvun tarkoituksena on se, että sitoutuneelle pääomalle yritystoiminnassa saadaan tuottoa **tilikauden** aikana (Alma talent, i.a.-a). Tunnusluvulle ominaista on se, että lukuun ei vaikuta yrityksen yhtiömuoto eikä sen veronmaksupolitiikka. Vertailukelpoisuuteen vaikuttaa se, että yritykset käyttävät arvonkorotuksia erillä tavoin (Yritystutkimus ry, 2017, s. 67). Tähän vaikuttaa myös se, että vertailuvuosilla epäjatkuvuuskohta, siitä vuodesta, jolloin arvonkorotus on purettu tai tehty.

Kokonaispääoman tuotto- % = $100 \text{ [nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}] / \text{oikaistun taseen loppusumma keskimäärin.}$

Alma talent (i.a,-a). on antanut viitteellisen arvion prosentteina:

- yli 10 % hyvä
- 5–10 % tyydyttävä
- alle 5 % heikko

Käyttökate eli (EBITDA) on tunnusluku, jolle on Yritystutkimus ry:n (2017, s. 64) mukaan tunnusluvulle on eritoimialoille luotu asteikko. EBITDA tulee englannin kielensanoista *earnings before interest, taxes, depreciation and amortization* eli tulos ennen korkoja ja poistoja. Yritystutkimus ry:n (2017, s. 64) mukaan vertailu soveltuu tunnusluvussa vain toimialan sisällä. Tämä perustuu siihen, että toimialat omistavat eri verran kalustoa itse. Tulkinta siis tapahtuu prosenttien mukaan, mutta teollisuudelle, kaupalle ja palvelulle on määritetty omat lukunsa. Erilaista tämän tunnusluvun tulkinnassa on, että kahteen edelliseen verrattuna tälle ei ole perinteistä hyvää, tyydyttävää heikko asteikkoa eikä asetettua tavoitteellista arvoa.

Käyttökate- % = $\text{Käyttökate} / \text{liiketoiminnan tuotot yhteensä} * 100$

Yritystutkimus ry, (2017, s. 64) on antanut viitteellisen arvion prosentteina:

- Teollisuus 5–20 %
- Kaupan-ala 2–10 %
- Palvelu-ala 5–15 %

Kannattavuuden tunnusluvuksi luokiteltu liike-tulos- % on luku, jota voidaan käyttää yritysten välillä vertailussa samalla toimialalla. Tämä mittaa yrityksen operatiivista kannattavuutta, koska tästä ei ole vähennetty vielä rahoituskuluja. Tunnusluku on hyvä yritysten vertailussa, koska velaton ja velkainen yritys on samalla viivalla (Alma talent, i.a.-b). Tälle kaavalle ei ole viitteellistä arviota tulkinnan osalta, mutta niin kuin edellä on mainittu, tämä tunnusluku soveltuu yritysten väliseen vertailuun.

$$\text{Liiketulos- \%} = 100 * \text{liiketulos/liikevaihto}$$

2.4 Vakavaraisuus

Vakavaraisuutta, kun ruvetaan määrittämään ja mittamaan tarkastellaan pääomaraken-
netta. Tämä huomataan helposti, kun tarkastellaan vieraan pääoman osuutta rahoituk-
sessa. Mitä suurempi tämä on, sitä suurempi riski rahoituksessa on. Perusmittarina tälle
katsotaan olevan tunnusluku omavaraisuusaste (Leppiniemi & Kykkänen, 2019, s. 162).
Vakavaraisuuden mittaaminen onnistuu staattisen rahoitusrakenteen tai dynaamisen ra-
hoituksen mittareilla (Alma talent, i.a.-i). Staattista mittaria kuvaa edellä mainittu omavarai-
suus aste ja dynaamista mm. lainojen hoitokate. Näiden tulkinta onkin hieman toisistaan
eroava, johon perehdytään kappaleessa tarkemmin.

Omavaraisuusaste, joka oli edellä mainitusti ”**vakavaraisuuden** perusta”, on staattinen
mittari. Omavaraisuudenaste on yrityksen **vakavaraisuuden** mittari, jonka mittaus koskee
mm. tappionsietokykyä pitemmällä aikavälillä. Eri vuosien välillä, kun vertaillaan lukua, tu-
lee huomioida myös pysyvien vastaavien arvonnkorotukset (Yritystutkimus ry, 2017, s. 69).
Tärkeää on myös huomata se, kuinka nämä arvot ovat muuttuneet vuosien aikana ja onko
tuloksissa suuria muutoksia. Riski yritykselle on aina se, jos on ulkopuolista rahoitusta.
Tämä riski täytyy myös ottaa yrityksen kehittämisen kannalta. Leppiniemen ja Kykkäsen
(2019, s. 163) mukaan viitteelliset arviot olivat omavaraisuusasteelle ja tämä oli samanlai-
nen, kuin Yritystutkimus ry:n (2017, s. 64) viitearvot.

$$\text{Omavaraisuusaste- \%} = \text{Oma pääoma/Taseen koko pääoma} * 100$$

Yritystutkimus ry (2017, s. 64) on antanut viitteellisen arvion prosentteina:

- Yli 40 % Hyvä
- 20–40 % Tyydyttävä
- Alle 20 % Heikko

Suhteellinen velkaantuneisuus on staattinen **vakavaraisuuden** mittari (Alma talent, i.a.-g). Mittarissa vertaillaan yrityksen toiminnan laajuutta suhteutettuna velkoihin. Tulkinnassa tulisi huomioida se, että mikäli tulos olisi 100 % tarkoittaa tämä sitä, että yrityksellä on yhtä paljon velkaa, kuin liikevaihtoa. Huomioitava olisi myös mahdolliset korkojen nousut tällaisessa tilanteessa voisivat koitua yritykselle kohtalokkaiksi ja suureksi riskiksi. Alma talent (i.a.-g) myös kertoo tulkinnasta, että käyttäessä korollisia velkoja saadaan tarkempi vähimmäiskatevaade. Tunnusluvun oltaessa korkea tämä edellyttää myös korkeaa liiketuloista, jotta yritys selviää veloistaan (Yritystutkimus ry, 2017, s. 70). Tätä tunnuslukua voidaan myös vertailla toimialan sisällä.

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus} = \text{Taseen velat} / \text{Liikevaihto} * 100$$

Leppiniemi ja Kykkänen (2019, s. 163) toteavat viitteellisen arvion tunnusluvulle:

- Alle 40 % Hyvä
- 40–80 % Tyydyttävä
- Yli 80 % Heikko

Lainojen hoitokate on dynaaminen **vakavaraisuuden** tunnusluku, jonka viitteellisen arvion tarkoitus on antaa tulos vuosina. Tämän tunnusluvusta on kuitenkin huomioitavaa se, että näkökulma on vain vieraan pääoman hoidosta (Yritystutkimus ry, 2017, s. 76). Tunnusluku mittaa yleisesti tulorahoituksen määrän riittävyttä vieraaseen pääomaan sen hoidonvelvoitteen näkökulmasta. Ominaista on myös, että suhteutetaan vieraan pääoman hoitamista tuloihin ja verrataan vieraaseen pääomaan (Alma talent, i.a.-j). Tästä syystä tämä on hyvä tunnusluku, kun verrataan yrityksen **vakavaraisuutta** dynaamiselta osalta. Yritystutkimus ry:n (2017, s. 76) mukaan tulkintaan tunnusluvussa on tärkeää verrata tätä lukua useammalla vuodella, jotta saadaan luotettavampi tulos. Tämä voidaan huomata myös muiden tunnuslukujen laskemisessa, mitä laajempi tilinpäätösaineisto on käytössä, sen laajemman kuvan saadaan yrityksen kehityksestä.

$$\text{Lainojen hoitokate} = \text{rahoitus} + \text{rahoituskulut} / \text{rahoituskulut} + \text{pitkäaikaisten lainojen lyhennykset}$$

Alma talent, (i.a.-j) on antanut viitteellisen arvion:

- Hyvä yli 2
- Tyydyttävä 1–2
- Heikko alle 1

Vieraan pääoman takaisinmaksuaika on dynaaminen **vakavaraisuuden** mittari (Alma talent, i.a.-h). Tämän tunnusluvun viitteellinen arvo annetaan vuosina prosenttien sijaan. Niemensä mukaan tunnusluku kertoo, mikä on yrityksen velkojen takaisinmaksuaika. Tunnusluku on yksinkertaisuudessaan tulos siitä, kuinka monta vuotta yrityksellä menee, että korollinen velka on maksettu. Tässä kohtaa siis, mikäli tulos on alla mainitun taulukon mukaan yli 10 vuotta, katsotaan tuloksen olevan heikko (Alma talent, i.a.-h).

Vieraan pääoman takaisinmaksuaika = korollinen vieras pääoma kauden lopussa / rahoitustulos (12kk)

Alma talent, (i.a.-h) on antanut vieraan pääoman takaisinmaksuajalle viitteellisen arvion vuosina:

- Erinomainen alle 1 vuosi
- Hyvä 1–3 vuotta
- Tyydyttävä 3–5 vuotta
- Välttävä 5–10 vuotta
- Heikko yli 10 vuotta

2.5 Maksuvalmius

Yritystutkimus ry:n (2017, s. 74) mukaan **maksuvalmiuden** määritelmä tarkoittaa lyhykäisyydessään, sitä miten yritys pystyy suoriutumaan maksuista ja onko ne maksettu ajallaan. Yrityksellä ollessa hyvä **maksuvalmius** pystyy yritys käyttämään kassa-alennuksia tarvittaessa. **Maksuvalmiuden** oltaessa heikko yrityksellä saattaa olla erääntyneitä maksuja ja ylittyneiden maksuaikojen koroja. Yritys säästää pitkällä juoksulla pitkän pennin, jos laskujen maksu tehdään ajallaan ilman huomautuksia. Kallungin (2022, s. 124–125) mukaan **likviditeetin** liiallisuus ei ole tavoiteltavaa yritykselle, koska se laskee pääoman tuottoa. Ylimääräisen **likviditeetin** yritys tulisi investoida tai maksaa osinkona tai mahdollisesti

maksaa korollista velkaa. Ylimääräinen varallisuus tulisi käyttää kuitenkin viisaasti ja pohtia kaikkia vaihtoehtoja.

Current ratio tunnusluku soveltuu **likviditeetin** vertailuun. Tunnusluvun tulkinnassa tulisi tarkastella, miten tunnusluku on kehittynyt/heikentynyt (Kallunki, 2022, s. 126). Tämän tunnusluvun tarkastelukausi on hieman pidempi, koska tähän lasketaan mukaan myös vaihto-omaisuus ja tämä tulee huomioida myös tulkittaessa tunnuslukua. Tässä tunnusluvussa, kuitenkin tulee huomioida se, että vaihto-omaisuuden arvo voidaan kuvitella suuremmaksi, kuin se todellisuudessaan on (Yritystutkimus ry, 2017, s. 75). Tässä voidaan pohtia, sitä jos tuotteen tai raaka-aineen arvo laskee merkittävästi, että olisiko vaihto-omaisuus mahdollisesti oikeinarvostettu liian korkeaksi tai matalaksi. Alma talent, (i.a.-k) mukaan tämän tunnusluvun vertailu onnistuu hyvin toimialan sisällä. Tunnusluvun viitearvot ovat hieman korkeammat, kun quick ration ja tämä puhtaasti johtuu siitä, että tähän on laskettu vaihto-omaisuus mukaan.

$$\text{Current ratio} = (\text{vaihto-omaisuus} + \text{lyhytaikaiset saamiset} + \text{rahat ja pankkisaamiset} + \text{rahoitusomaisuusarvopaperit}) / \text{lyhytaikainen vieras pääoma}$$

Alma talent (i.a.-k) on antanut viitteellisen arvion:

- Erinomainen yli 2,5
- Hyvä 2–2,5
- Tyydyttävä 1,5–2
- Välttävä 1–1,5
- Heikko alle 1

Yritystutkimus ry:n (2017, s. 74) mukaan quick ratio tunnusluku kertoo, mitkä ovat yrityksen mahdollisuudet maksaa lyhytaikaiset velkansa yrityksen rahoitusomaisuudella. Tämä on tunnusluvun ero current ratioon on, että tässä lasketaan pelkkä rahoitusomaisuus eikä lisätä tähän vaihto-omaisuuden merkitystä (Kallunki, 2022, s. 125). Tämä on kuitenkin hyvä tunnusluku, kun ruvetaan miettimään vain, sitä mitä yrityksellä on tällä hetkellä varallisuutta suorittua lyhytaikaisista veloistaan. Tunnusluvun tulkinnassa tarkastellaan, sitä että onko sen arvo 1 vai vähemmän. Raja-arvo 1 tarkoittaa käytännössä, sitä että yritys pystyy

suoriutumaan lyhytaikaisista veloistaan vaivattomasti. Tässä on, kuitenkin alakohtaista vaihtelua esim. kaupanalalla lukema on usein heikko, koska pääomaa sitoutuu varastoihin runsaasti (Alma talent, i.a.-f).

Quick ratio = (Lyhytaikaiset saamiset + Rahat ja pankkisaamiset + rahoitusarvopaperit) / (lyhytaikainen vieras pääoma – lyhytaikaiset saadut ennakkomaksut)

Alma talent (i.a.-f) on antanut viitteellisen arvion:

- Erinomainen yli 1,5
- Hyvä 1–1,5
- Tyydyttävä 0,5–1
- Välttävä 0,3–0,5
- Heikko alle 0,3

2.6 Oikaistu tilinpäätös

Tässä kappaleessa tarkastellaan, mitä oikaistu **tilinpäätös** pitää sisällään. Tämä on jaettu oikaistuun **tuloslaskelmaan** ja oikaistuun **taseeseen**. Näihin on laadittu myös Yritystutkimus ry:n mukaiset kaavat Sheets-ohjelmistolla, joka on Googlen versio Excelistä. Käytössä on tämä sovellus, koska tämän voi jakaa ilman Office lisenssiä myös toimeksiantajalle. Yritystutkimus ry:n (2017, s. 18) mukaan tilinpäätösanalyysin keskeisimpiin tavoitteisiin kuuluu, että saadaan eri vuosien ja yritykset vertailukelvollisiksi keskenään. Tässä kohtaa puhutaan myös oikaisuista, jotta saadaan oikaistua tarvittavat tiedot ja **tilinpäätöksestä** tulisi myös tarkempi. Kappaleissa käytetään myös apuna lain pykälää määrittämään kaikki oikaistavat niin **taseessa**, kun **tuloslaskelmassakin**.

2.6.1 Oikaistu tuloslaskelma

Yritystutkimus ry (2017, s. 18) mukaan tavoitteena **tuloslaskelman** oikaisuilla on, että kannattavuus ja volyyymi liiketoiminnasta olisi vertailukelpoinen ja mahdollisimman oikea. Virallinen **tuloslaskelma** ei ole sisällä myynti tai käyttökattetta (Kirjanpitoasetus

1997/1339). Oikaistussa **tuloslaskelmassa** näistä on esitetty käyttökate. Näistä Yritystutkimus ry (2017, s.16–17) on laatinut kaavat, jotka on tehty Sheetsillä. Kaavat näistä löytyy opinnäytetyön liitteistä työn lopusta. Nämä jaetaan kululajikohtaiseen ja toimintakohtaisiin **tuloslaskelman** kaavoihin. **Tuloslaskelman** erät käydään seuraavaksi läpi.

Palveluiden ja tuotteiden myynnistä saatu tuotto, josta on vähennetty mahdolliset alennukset, arvolisäverot ja muut myyntiin perustuvat verot luokitellaan liikevaihdoksi (Kirjanpitolaki 1997/1336). Liikevaihdossa on myös huomioitava osatuloutus, jos se on yrityksellä käytössä. Osatuloutus tarkoittaa siis, sitä että keskeneräinen työ kirjataan **tilinpäätökseen** valmistumisasteen mukaan (Yritystutkimus ry, 2017, s.18). Osatuloutus on yleisesti käytössä rakennusosalalla, kun urakan valmistumisaika on esimerkiksi 3 vuotta, jossa 2 miljoonan tulo jaetaan näille vuosille tasan. Yritystutkimus ry:n (s. 18) mukaan vastakirjaukset ovat siirtosaamissa (urakkasaamiset, projektisaamiset, osatulotussaamiset). Yritys luo siis arvion itse keskeneräisistä töistä, mutta tähän liittyy kuitenkin tietty epävarmuus. Haastavuutta luo myös se, että yritykset, jotka käyttävät osatuloutusta vertailu tilikausien välillä on haastavampaa. Kaikki yritykset eivät myös käytä osatuloutusta, joten tämäkin vaikuttaa vertailun haastavuuteen.

Liiketoiminnan muihin tuottoihin, luokitellaan kaikki muut tuotot, joita ei ole huomioitu liikevaihdossa, koska virallinen **tilinpäätöksen** kaava ei sisällä enää satunnaisia tuottoja. Näihin voidaan luokitella mm. provisiot, vuokratuotot, perityt korjaukset, tietojenkäsittely ja hallinto tulot. Yrityksen toiminta ei saa perustua tällöin vuokraustoimintaan tai muihin edellä mainittuihin palveluihin (Yritystutkimus ry, 2017, s. 19). Virallisessa **tuloslaskelmassa** muihin liiketoiminnan tuottoihin kirjauksiin lisätään myös mahdolliset avustukset tai tuet (mm. EU-tuotantotuet) ja näitä tuloja ei tarvitse oikaista (mts. 19). Muita huomioitavia tuottoja, jotka tulee huomioida liiketoiminnan muissa tuotoissa ovat mm. myyntivoitot kiinteistöistä, keskeytysvakuutuksesta saadut korvaukset. Muut tuotot ovat eroteltuna **tilinpäätöksen** liitetiedoissa, jossa on mainittu tarvittavat oikaisua varten satunnaisluonteiset tuotot (mts. 19). Vertailussa vuosien ja yritysten välissä kertaluonteiset ja olennaisesti heikentävät muut tuotot siirtyvät satunnaisiin tuottoihin ja näiden hankkimiseen tarvittavat kulut satunnaisiin kuluihin (mts. 19).

Aine- ja tarvikekäyttö virallisessa **tuloslaskelmassa** lasketaan siten, että aine- ja tavara-varastosta varaston lisäys näistä tai siten, että lisätään ostoihin näiden varastojen vähenys (Yritystutkimus ry, 2017, s. 20). Yritykset, jotka harjoittavat valmistustoimintaa ei liikevaihtoa vastaavaa aineiden käyttöä voida laskea. Näissä yrityksissä tämä on haastavaa, koska muuttuvat ja kiinteiden kulujen jakoa ei ole **tuloslaskelmassa** esitetty. Kaupanalalla toimivissa yrityksissä ainekäyttöön sisältyy tavarojen ostot ja näin myös varaston muutokset. Tämä kertoo täten myytyjen tuotteiden hankinnoista koituvat kustannukset (mts. 20).

Ulkopuolisista palveluista perustuvat lähinnä työsuorituksiin ja näistä maksettuihin korvauksiin, jotka liittyvät myyntiin tai tuotantoon välittömästi. Näistä muutamia esimerkkejä ovat alihankinnat, suunnittelu tai konsultointitoimintojen palvelut (Yritystutkimus ry, 2017, s. 20). Vuosien välisessä vertailussa voidaan huomata, onko käytetty vuosien varrella vähemmän vai enemmän alihankkijoita. Muutoksen voidaan myös havaita henkilöstökulujen alentumisessa (mts. 20)

Henkilöstökuluihin luokitellaan ennakonpidätykselliset palkat ja verrattavat kulut (Yritystutkimus ry, 2017, s. 20). Verrattaviin kuluihin voidaan katsoa sosiaaliturvamaksuja, pakollisia ja vapaaehtoisia henkilöstövakuutusmaksuja ja myös eläkekuluja. Muiden vapaaehtoisten henkilöstökulujen katsotaan olevan muita liiketoiminnan kuluja (mts. 20).

Yhtiömuodoissa on eroja ja niin myös on verotuksessa. Esimerkiksi omistajan palkan verotus on erilainen kuin muiden. Elinkeinoharjoittajan, joka on yksityinen hänen palkkaansa ei sisällytetä **tuloslaskelmaan** ja henkilöyhtiöissä kuluksi kirjataan palkka vain poikkeustilanteissa. Tämä vaikuttaa myös yritysten vertailuun (Yritystutkimus ry, 2017, s. 20). Tarkoituksena yritystutkimuksessa on, että saataisiin yritykselle samalla viivalle, kun niitä vertaillaan toisiinsa. Henkilöiden palkka tai muiden vastaavien kulujen, jotka ovat tuottojen aikaansäämisestä johtuvia, ollessa pois **tuloslaskelmasta kannattavuuden** kuva vääristyy (mts. 20–21).

Yleisin selitys sille, että palkkakorjauksia ei ole tehty on, että korjauksille ei voida arvioida määrää. Näiden arviointiin merkitsee se, että omistaja yrityksessä käyttää palkan lisäksi myös muita etuuksia mm. asuntoetua. Täten palkkoihin rinnastettavat luontaisedut ja muut kulut voivat olla muissa **tuloslaskelman** erissä (Yritystutkimus ry, 2017, s. 21).

Henkilöyhtiöissä on ominaista se, että omistaja ottaa palkan **tuloslaskelman** ohi **taseen** puolelta yksityistilin kautta. Tästä syystä yksityisottojen vertaaminen omistajan palkkaan ei välttämättä ole analyysissa vertailukelpoinen. Yksityisottojen määrään on vaikutusyleensä yhtiön **maksuvalmiuteen** ja omistajan tarvittavaan rahaan (mts. 21).

Oikaisu palkkakorjauksien kohdalle on suositeltavaa, jos yrityksessä työpanos omistajilla on ilmeinen ja palkkaa ei ole **tuloslaskelmassa** ole luokiteltu kuluna. Oikaisu kohdistuu henkilöyhtiöihin ja yksityisiin elinkeinoharjoittajiin. Osakeyhtiöissä palkkojen oikaisu tulisi suorittaa, jos näitä ei ole huomioitu kuluna **tuloslaskelmassa** (Yritystutkimus, 2017, s. 21).

Liikevaihto (12kk, €)	Palkkakorjaus/henkilö,€
100 000 - 500 000	30 000
> 500 000	50 000

Kuva 1. Palkkakorjaus (Yritystutkimus ry, 2017, s. 21).

Näihin Yritystutkimus on laatinut kaavan liikevaihdon mukaan, josta palkkaa tulisi korjata 100 000–500 000 € välillä 30 000 €/henkilöltä ja 50 000 € tämän liikevaihdon ylittävälle. (Yritystutkimus ry, 2017, s. 21). Tulisi kuitenkin huomioida se, että jos yrityksessä työskentelee samasta taloudesta useampi henkilö. Voitaisiin palkkakorjaus esimerkiksi puolittaa näistä edellä mainituista summista. Palkkakorjaus on kuitenkin yrityksen erä, joka rasittaa kannattavuutta, mutta tällä ei ole kuitenkaan vaikutusta kassavirtaan eikä **vakavaraisuuteen** yrityksessä (mts. 21).

Liiketoiminnan muista kuluihin katsotaan olevan kaikki ne kulut, jotka eivät ole **tuloslaskelmassa** mainittu erikseen. Kulujen toistuvuudella ei ole merkitystä ja näihin kuluihin laskeaan mm. leasinginmaksut, vuokrat ja markkinoinninkulut (Yritystutkimus ry, 2017, s. 22). Oikaisuna näihin siirretään satunnaisiin kuluihin olennaisesti tulokseen vaikuttavat erät ja erät, jotka ovat kertaluontoisia.

Suunnitelman mukaiset poistot ja niiden esittäminen tapahtuu tuloslaskelmassa. Poistojen summa määräytyy hankintamenon ja sen taloudellisen käyttöiän mukaan. **Tilikauden** poikkeava pituus ei vaikuta oikaisuun, koska kuukausitasolla poistot lasketaan hyödyntäen käyttöikää (Yritystutkimus ry, 2017, s. 22–23). Poistojen määrään vaikuttaa se, että jos

yritys on saanut investointiavustuksia. Tällöin investointiavustuksen jälkeen hankintahinnasta lasketaan poiston määrä (mts. 23). Ylimääräisiä poistoja voidaan sisällyttää suunnitelmaan, jos taloudellinen hankintahinta muuttuu jostain syystä. Pääsääntöisesti käytetään, kuitenkin EVL:n määrittämiä maksimipoistoja (mts. 23). Poistot toimintakohtaisessa tuloslaskelmassa ovat eroteltu erilaisiin kululajeihin omiksi eriksi ja täten saadaan laskettua käyttökatte. Eron yrityksen tekemiin ja EVL:n vaatimiin voidaan havaita **tuloslaskelmas** muut tuloksen oikaisut (mts. 23). Näistä on laadittu tarkempi selostus KILAN ohje suunnitelman mukaiset poistot nimikkeellä (KILA, Suunnitelman mukaiset poistot, 2007).

Selkeyttääkseen poistoja ne on jaettu kahteen erään: arvonalentumisiin (luovutushinnan todennäköinen aleneminen) ja suunnitelmapoistoihin (kuluneen ajan mukaan). Käsite poisto yleisesti rajataan siten, että on yhteydessä pysyviin vastaaviin, on tästä syystä tuloslaskelmassa erillinen laji (Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset). Kyseinen ryhmä on poikkeuksellisille ja merkittäville arvonalentumisille vaihto-omaisuuteen (Yritystutkimus ry, 2017, s. 23–24). Arvonalentumisia saatetaan havaita hinnan romahtamisessa tai tuotteen pilaantumisessa tai muissa vastaavissa tapauksissa. Yrityksessä tapahtuessa suuri arvonalentuminen voi olla, vaikka tulipalon aiheuttama tai muu onnettomuus (mts. 24).

Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista pitävät sisällään kolme pääryhmää **tuloslaskelmasta** ja nämä ovat Yritystutkimus ry:n (2017, s. 24) mukaan

- Konsernin sisältä olevista yrityksistä osuudet tuotoista,
- Omistusyhteyksyrityksistä olevista osuuksista tuotot ja
- Pysyvistä vastaavista olevista sijoituksista muut tuotot.

Tällaisia osuuksia tuotoista ovat osingot ja myös sijoittajien tuottojen osuudet ja nämä, ovat etuoikeusjärjestyksen viimeisenä (Yritystutkimus ry, 2017, s. 24). Pysyvistä vastaavista olevista sijoituksista olevat muut tuotot sisältävät oman ja vieraan pääoman ehtoisia sijoituksia. Tähän luokitellaan kurssivoitot vieraan pääoman ehtoisista ja oman pääoman ehtoisista kirjanpitovelvollisen antamat lainat. Näiden molempien erien tulee olla pysyviä luonteeltaan (mts. 24). Muita huomioitavia on mm. osingot ja muiden sijoittajien tuottojen osuudet, mutta nämä tulisi olla etujärjestyksessä viimeisimpänä. Tähän luokitellaan

vaihtovelkakirjalainojen korot. Oikaisu suoritetaan siten, että kurssivoitot siirretään kurs-
sieroisiin **tuloslaskelmassa** (mts. 24).

Muut korko- ja rahoitustuottojen pitävät sisällään rahoitusarvopapereista ja vaihtuvista vas-
taavista saamisista ja näiden erien kurssierot. Virallinen **tuloslaskelma** erottelee muilta
saadut tuotot ja saman konsernin yrityksiltä tuotot. Tässä erässä saattaa pitää sisällään
myös sijoituskiinteistöiden ja rahoitusvälineiden muutoksia käypään arvoon (Yritystutki-
mus, 2017, s. 24). Oikaisu näille **tuloslaskelman** erille tehdään siten, että kurssivoitot siir-
retään oikaisun **tuloslaskelman** kurssieroihin. Muutokset käyvään arvoon siirretään koh-
taan käyvän arvon muutoksiin. Oikaisujen poikkeus on yritykset, jotka sijoittavat kiinteistöi-
hin tai rahoituksenvälineisiin ja näiden yritysten tuotot perustuvat juuri tähän toimintaan
(mts. 24).

Korkokulut ja muut rahoituskulut ovat erä, joka on aiheutunut mm. rahoitusyhtiön tai muun
luotonantajan maksuista koituvia kuluja. Tähän erään voi myös sisältyä kurssitappioita ja
arvon alentumisia sijoituskiinteistöistä ja rahoitusvälineiden arvon alentumisesta (Yritystut-
kimus ry, 2017, s. 25). Oikaisu rahoituksenkuluille on **tuloslaskelmassa** siirrettävä koko-
naistuloksen jälkeen käyvän arvon alentumiseen. Tätä erää koskee sama poikkeama, kun
korko- ja rahoitustuottoja kohtaan edellä mainitusti (mts. 25).

Kurssierot ovat erä, jota ei virallisessa tuloslaskelman kaavassa ole mainittu, mutta nämä
voidaan mainita, jos niiden suurus on merkittävä (Yritystutkimus ry, 2017, s. 25). Kurs-
sierot voivat löytyä mm. tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista ja muut korko- ja
rahoitustuotot ja kurssintappiot voivat löytyä erästä korkokulut ja muut rahoituskulut. Oi-
kaisu suoritetaan siten, että kaikki edelliset erät sisältäen kurssierot siirtyvät oikaistussa
tuloslaskelmassa kurssierojen kohtaan (mts. 25).

Välittömät verot ovat erä, jotka sisältävät tuloverot ja muut välittömät verot. Muita veroja,
kuten kiinteistövero ja yleisradionvero sisältyy liiketoiminnan muihin kuluihin. Vaikutusta
nettotulokseen on veroilla, jotka olivat aiheutuneet tilikauden tuloksesta (Yritystutkimus ry,
2017, s. 26). Edellisiltä **tilikausilta** mahdolliset veroista saadut palautukset tai lisäverot
ovat joko kuluja tai tuottoja. Satunnaisiin tuottoihin tai kuluihin oikaistaan siten, että saadut
verot tai lisäverot oikaistaan satunnaisiksi kuluiksi tai tuotoiksi. Oikaisun määrä kuitenkin

on enintään tilikaudella verojen määrä. verosaamiset tai velkojen muutos siirretään kohtaan veroista muut tuloksen oikaisu (mts. 26).

2.6.2 Oikaistu tase

Tässä kappaleessa käydään läpi kohta kohdalta **taseen** oikaisu tilinpäätösanalyysissa vastaavien ja vastattavien puolelta. Määritelmänä **taseen** oikaisujen tarkoitus on luoda vertailukelpoinen ja oikea kuva yrityksestä ja heidän taloudellisesta tilanteestaan hetkellä, kun tilinpäätös on luotu (Yritystutkimus ry, 2017, s. 31).

Aineettomat hyödykkeet ovat vain menoihin tarkoitettava osa taseessa, ja näistä yleensä tulo kertyy seuraavina vuosina yritykselle. Aktivointi tulee tehdä varojen hankintamenoista ja vastikkeellisesta hankituista oikeuksista, jotka kuuluvat aineettomaan ominaisuuteen (Yritystutkimus ry, 2017, s. 31). Perustamisesta ja tutkimuksista koituvat menot tulisi kirjata vuosikuluiksi eikä tulisi aktivoida, koska se ei ole mahdollista. Jos aktivointi aineettomista hyödykkeistä koetaan aiheettomaksi, tulisi nämä kirjata pois **taseen** vareista ja pienentää omaa pääomaa **taseessa** vastaavalla määrällä (mts. 31).

Taseen tilinpäätösanalyysissa pysyvissä vastaavissa ensimmäisenä on kehittämismenot. Kehittämismenoista ja niiden aktivointiedellytyksistä on kerrottu seuraavanlaisesti työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen 1066/2008 mukaan:

- Aineettomista hyödykkeistä sen valmistamisen yhteydessä toteuttava teknisesti siten, että tämä on myytävissä tai käytettävissä.
- Aineeton hyödyke on aikomus kirjanpitovelvollisella tehdä valmiiksi tai käyttää hyödykettä tai asettaa se myyntiin.
- Kirjanpitovelvollinen kykenee käyttämään aineetonta hyödykettä tai myymään sen;
- Kirjanpitovelvolliselle on todennäköistä, että taloudellista hyötyä kertyy aineettomasta hyödykkeestä
- Aineettoman hyödykkeeseen on kirjanpitovelvollisella käytössä tarvittavasti taloudellisia, teknisiä ja muita tarvittavia resursseja saattaa kehittämistyö loppuun tai myymään se; ja

- Kirjanpitovelvollinen pystyy kertomaan aineettoman hyödykkeen kulut luotettavasti sen kehittämisen vaiheessa.

Tämän asetus on astunut voimaan 31.12.2008 (Työ- ja elinkeinoministeriön asetus kehittämismenojen aktivoinnista 1066/2008).

Tällaiset kehittämismenoiksi voidaan kutsua tutkimustuloksia tai muiden tietojen soveltamista uusita tai raaka-aineiden, jotka ovat parempia olennaisesti, tuotteet, laitteet, prosessit, järjestelmät tai palveluiden suunnitteluun ennen niiden kaupallista tuotantoa tai aloittamista niiden käyttöä (Yritystutkimus ry, 2017, s. 31).

Näiksi kehittämistoiminnaksi luetaan Yritystutkimus ry:n (2017, s. 31–32) mukaan:

- Suunnitteluun, rakentamiseen ja testaamiseen ennen mallien tai prototyyppien tuotannon aloittamista tai käyttöä.
- Uuden teknologian kehittelyjen ohjaimien, työkalujen, muottien tai matriisien suunnitteluun,
- Suuruudeltaan sellaisen koelaitoksen rakentaminen, suunnitteleminen ja käyttäminen, mutta se ei täytä taloudellisesti kannattavan tai kaupalliseen tuotantoon, tai
- Entistä paremman laitteiden, raaka-aineiden, tuotteen, valmistusprosessin, järjestelmän tai suunnittelua palvelulle ja sen testaamista

Näihin luetellaan sellaiset kulut, mitä tästä toiminnasta on koitunut ja myös henkilöstökulut, jotka ovat syntyneet tämän kehittämistoiminnan seurauksena. **Tilinpäätöksessä** olevat liitetiedot tulisivat pitää sisällään erottelun, joka sisältää asetuksen määrittelyn, joka koskee poistamatta jääneitä olevia aktivoituja kehittämismenoja. Liitetiedot tulisivat myös pitää sisällään aktivoinnin edellytykset täyttäneet kehittämismenot (Yritystutkimus ry, 2017, s. 32). Kirjanpitovelvollisen tulee asettaa luotettava arviointi vaikutusajasta. Kehittämismenojen kirjaus suoritetaan kirjaamalla ne poistoiksi eli kuluksi, mutta enintään kymmenen vuoden aikarajassa (mts. 32). Aktivoituja kehittämisestä koituvia menoja on vähennettävä oman pääoman määrästä, joka on jakokelpoista. Oikaisuna näihin toimii se, että ne poistetaan

kokonaan, jos ne eivät ole osoittaneet tuottoa omasta pääomasta sekä vastaavasta taseesta (mts. 32).

Liikearvon määritelmä on syntyperäisin yrityskaupan tai fuusion seurauksena (Yritystutkimus ry, 2017, s. 32). Muita oikaistavia pääkohtia on liikearvo, joka perustuu yrityskaupaan. Fuusiossa olevan liikearvon on se osa hankintamenoista, joita ei voida lisätä taseen aineellisiin hyödykkeisiin. Substanssiarvon ylittyessä kauppahinnan syntyy liikearvoa yrityskaupassa (mts. 32). Oikaisuja tehdään, jos liikearvo osoittautuu arvottomaksi ja tällöin se poistetaan kokonaan taseesta (mts. 32).

Sijoituksista ja pitkäaikaisista saamisista löytyvät taseen seuraavat oikaisut, jotka koskevat sisäisiä osakkeita ja osuuksia. Nämä pitävät sisällään virallisesta **taseesta** kaksi erää nimeltään: Osuudet saman konsernin yrityksistä ja osuudet omistusyhteisy yrityksissä (Yritystutkimus ry, 2017, s. 35). Näiden erien oikaisuun tehdään tarvittava toimenpide. Jos yrityksen osakkeilla ei ole arvoa tai oma pääoma on menetetty. Tällöin osakkeista poistettaisiin niiden tasearvo omasta pääomasta sekä osakkeiden kohdalta (mts. 35).

Sisäiset saamiset pitävät sisällään seuraavan oikaistavan **taseen** erän, jotka pitävät taseen erät: Saamiset omistusyhteisy yrityksiltä ja saamiset saman konsernin yrityksiltä. Nämä erät kuuluvat pitkäaikaisiin saamisiin henkilöomistajilta ja myös konserninsisäisiä saamiset kuuluvat tähän erään (Yritystutkimus ry, 2017, s. 35–36). Näihin saamisiin voidaan luokitella erilaisia myynnin, lainan tai siirtosaamisen eriä. Näihin eriin kuuluu myös sellaiset lyhytaikaiset saamiset, joiden ei katsota olevan **likvidejä** yrityksille (mts. 36). Näiden erien oikaisu suoritetaan vähentämällä ne saamisista ja omasta pääomasta, jos jokin seuraavista ehdoista täyttyy (mts. 36) mukaan:

- Vakuudellisia lainasaamisia osakeyhtiöllä on henkilöomistajiltaan, määrä ei vähene tai kasva tai sisältää epävarmuutta, johtuen taloudellisesta tilanteesta omistajan tai yhtiön kannalta, tai mainittavat henkilöomistajat ole nostaneet palkkaa tai osinkoja lainkaan yhtiöltä.
- Takaisinmaksu lainasaamisessa oletetaan olevan epätodennäköinen.
- Velallisy yritykseltä, jolta ovat saamiset, omaavat menetetyn oman pääoman ja takaisinmaksu lainalle on epävarmaa tai epätodennäköistä

Leasingomaisuudet ovat viimeinen erä, joka vaatii oikaisun **taseen** vastattavan puolelta. Leasingomaisuudella tarkoitetaan yleisesti laitteiden tai koneiden vuokrausta pitkäaikaisesti. Leasingvastuiksi luokitellaan ne erät, jotka tilinpäätöshetkellä ja tulevilla tilikausilla erääntyvät maksettavaksi, leasingmaksut. Erät ovat kuitenkin **taseen** ulkopuolella sijaitsevia vastuita ja nämä ilmenevät liitetiedoissa tilinpäätöksessä (mts. 36). Kirjanpitovelvollisen tehdessä vuokrasopimuksen, jonka vuokrakauden alkaessa olennaiset edut ja riskit siirtyvät vuokranottajalle, tällöin vuokranantaja saa merkitä **tilinpäätöksessään** hyödykkeen, kuten se olisi myyty ja vuokranottoja, kun hän olisi sen ostanut. Kirjanpitovelvollisen ottaessa kyseisen merkintätavan käyttöön hänen tulee käyttää tätä kaikkiin tämän momentin tarkoitettuihin sopimuksiinsa (Kirjanpitolaki 1997/1336, 5 luku, 3§). Tällöin tulee, kuitenkin käyttää IFRS-standardeja merkitsemisen soveltamisessa. Oikaisu suoritetaan lisäämällä taseen vastaavalle puolelle leasingomaisuutena ja vastattavalle leasinginvastuina (mts. 37).

Vaihtuvan vastaava ensimmäinen oikaistava erä on valmiit tuotteet. Valmiit tuotteet ovat sellaiset, jotka ovat valmistettu itse tai hyödykkeet, jotka ovat tarkoitettu luovutettavaksi. Näiden oikaisu suoritetaan siirtämällä aineisiin ja tarvikkeisiin, jos tukku- tai vähittäiskauppaa tuottava yritys on merkinnyt vaihto-omaisuutensa tähän erään (Yritystutkimus ry, 2017, s. 38).

Lyhytaikaisiin saamisiin kuuluva myyntisaamiset ovat oikaistava erä (Yritystutkimus ry, 2017, s. 39). Myyntisaamisiin merkitään sellaiset myynnit, jotka ovat ulkopuolisilta saatavia ja näiden luottotappiot merkitään liiketoiminnan muihin kuluihin. Yrityksen käyttäessä factoringrahoitusta ja bruttokirjauksentapaa, tulee sisällyttää myyntisaamisiin factoringluoton kattamat saamiset sekä factoringluotto tulee näkyä taseessa velkoina. Nettokirjauksen tapa kertoo sen, että myyntisaamiset sisältävät vain factoringin kattamaton osuus ja taseen ulkopuolelle on sijoitettu käytetty factoringinluotto (mts. 39). Oikaisu suoritetaan factoringrahoituksen käyttävälle yritykselle, joka käyttää nettokirjauksentapaa. Tällöin lisätään käytetty factoringinluotto myyntisaamisiin ja myös taseessa velkoihin. Tätä oikaisua ei suoriteta, jos luotonriski on siirtynyt rahoittajalle (mts. 39).

Muut saamiset ovat seuraava erä, joita voidaan oikaista. Muihin saamisiin voidaan luokitella mm. laina, siirto, muut saamiset, osuudet ja maksamattomat osakkeet (Yritystutkimus

ry, 2017, s. 40). Nämä ovat ulkopuolisilta olevia saamisia ja ne ovat lyhytaikaisia. Erottelut tilinpäätöksen liitetiedoissa on oltava olennaiset osuudet siirtosaamisista (Kirjanpitoasetus 1997/1339, 2 luku, 3§) Siirtosaamisiin lasketaan (mts. 40) mukaan:

- Menoennakot eli etukäteen maksetut menot tulevalta **tilikaudelta**,
- Päättyneen tilikauden toteutuneet tulot, jota ei ole saatu vielä tuloksi yritykselle (tulojäämät), näitä ei ole vielä merkitty myyntisaamisiin,
- Osatulotussaamiset sekä
- Laskennalliset verosaamiset.

Oikaisu näihin suoritetaan siten, että osatulotussaamiset, jotka sisältyvät siirtosaamisiin. Nämä erät käsitellään käyttöpääomana maksuvalmiudentarkastelussa ja tunnuslukulas-kennassa (Yritystutkimus ry, 2017, s. 40).

Tilinpäätössiirtojen kertymä on erä, joka kertyvät verotuksen tulojärjestelystä ja myös kir-janpidon sekä verotuksen välisestä sidonnaisuudesta (Yritystutkimus ry, 2017, s. 44). Edellytys on, että kirjanpidossa on vähintään samansuuruinen hyväksyttävä varaus, kun verotuksessakin. Verotusperusteiset varaukset sekä poistoerot kirjataan tilinpäätössiir-toina. Oikaisu näihin eriin suoritetaan siten, että poistoerot ja verotusperusteiset varaukset tulee siirtää yhteisöverokannan määräinen osuus laskennallisiin verovelkoihin.

Oman pääoman oikaisuiksi luokitellaan Yritystutkimus ry:n (2017, s. 45) mukaan:

- Epävarmat saamiset
- Henkilöyhtiöiden omistajien saamiset
- Osakeyhtiölain vastaiset lainasaamiset mm. lähipiirilainoja, jotka eivät ole perus-tetta liiketaloudellisesti
- Arvonkorotukset, jotka ovat aiheettomia tai käyvän arvon muutoksia
- Poistojen-oikaisuja

Näistä mm. epävarmat saamiset ovat eriä, jossa on epävarmuutta saada esim. tytäryhti-öltä saamisia, koska heidän omapääomansa on menetetty (Yritystutkimus ry, 2017, s. 45). Eriä voi olla myös sellaiset, jotka ovat muuten vain epävarmoja saatavia. Huomioitavaa on, että oman pääoman oikaisut saattavat olla positiivisia, jos pysyvistä vastaavista käypä

arvo on tasearvoja merkittävästi korkeampi. Tällöin samansuuruisella osuudella oikaistaan vastaavista tasearvoja.

Muita huomioitavaa on oikaisuja tehtäessä mm. pääomalainat, leasingvastuut, factoring-luotto (korolliset lyhytaikaiset velat) ja ostovelat. Pääomalaina on laina, jonka etuoikeus on yrityksen selvitystilassa tai konkurssissa huonompi (Osakeyhtiölaki 2006/624 12 luku:1§). Lainalle on myös ominaista se, että se on vakuudeton ja sen takaisinmaksu on maksuhetkellä sidottu vapaalle omalle pääomalle, pääomalainojen ja myös taseen viimeiseen tapion erotukseen. Muiden erien kohdalla tulee olla tarkkana, kun tehdään oikaisuja.

2.7 Kassavirtalaskelma, rakenne ja tulkinta

Tässä kappaleessa tutustutaan kassavirtalaskelman rakenteeseen määritelmään ja sen tulkintaan. Kappaleessa tarkastellaan Yritystutkimuksen kaavaa, joka on rakennettu Sheets-ohjelmistolla kaavaksi. Kassavirtalaskelmassa on myös muita kaavoja, mutta kappale painottuu kuitenkin pääkohtiin.

Kassavirtalaskelma			
	Liiketulos		
+	Poistot ja arvonalentumiset		
=Käyttökate			
+/-	Toiminnallisen käyttöpääoman lisäys/vähennys		
+/-	Pakollisten varausten lisäys/vähennys		
=Toimintajäämä			
+	Rahoitustuotot		
-	Rahoituskulut		
-	Verot		
+/-	Satunnaiset tuotot/kulut		
=Rahoitusjäämä			
+/-	Investoinnit (Netto)		
+/-	Sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten lisäys/vähennys		
=Investointijäämä			
+/-	Pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys/vähennys		
+/-	Lyhytaikaisen korollisen vieraan pääoman lisäys/vähennys		
+/-	Pääomalainojen lisäys/vähennys		
+/-	Oman pääoman maksullinen lisäys/vähennys (pl. osingonjako)		
-	Osingonjako/yksityiskäyttö		
+/-	Lainasaamisten lisäys/vähennys		
= Rahavarojen muutos			
+	Rahavarat tilikauden alussa		
-	Rahavarat tilikauden lopussa		
=		0	

Kuva 2. Kassavirtalaskelma (Yritystutkimus ry, 2017, s. 56).

Mikä kassavirtalaskelma on ja mitä se käsittelee? Kassavirtalaskelma on yrittäjälle tärkeä työkalu arjessa, jolla saat hyvin selvitettyä, kuinka yrityksen varallisuus riittää lähitulevaisuudessa ja laskelmassa selviää myös todellinen maksuvalmius (Osuuspankki, i.a.-b). Tämä on siis keskeinen kysymys, kun puhutaan taloudellisesta tilanteesta yrityksessä ja tätä tulisikin tarkkailla säännöllisesti. Kassavirtalaskelmassa on perusideana se, että kassaan tulevasta tulosta vähennetään kassan menot etuoikeusjärjestyksessä (Leppiniemi & Kykkänen, 2019, s. 166). Tästä ensin huomioidaan pakolliset juoksevat menot, sen jälkeen, jos varallisuutta on jäljellä varallisuutta, käytetään korkojen maksuun ja myös oman pääoman osinkojen rahoitukseen (mts. 167).

Tämän jälkeen voidaan pohtia investointeja tai muita kehittämisen menoja. Yrityksen kassajäämän ollessaan negatiivinen tulee pohtia, mistä tämä johtuu ja mitkä olisivat mahdolliset korjaustoimenpiteet, näiden välituloksena on rahoitusjäämä (Yritystutkimus ry, 2017, s. 61). Seuraavaksi kaavassa on investointijäämä, joka käytännössä tarkoittaa, sitä että mitä näiden investointien jälkeen on jäänyt. Jos investointi jäämä on positiivinen se käytännössä tarkoittaa sitä, että tulot ovat riittäneet sekä aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin ja myös investointeihin (mts. 61).

Kassavirtalaskelman laadinta suoritetaan oikaistun **tuloslaskelma, taseen** (virallinen) sekä **tilinpäätöksen** liitetietojen yhdistelmänä (Yritystutkimus ry, 2017, s. 55). Näitä käytetään siitä syystä, koska yrityksen taloudellisesta tilanteesta saadaan täten oikea ja vertailukelpoinen kuva. Oikaistua **tasetta** ei käytettä, koska tilinpäätöksen analysoinnissa tehtävät oikaisut eivät ole kassavirtavaikutteisia.

Tulkinta kassavirtalaskelmassa perustuu lähtökohtaisesti siihen, että kuinka paljon yrityksellä on jäänyt varallisuutta (Leppiniemi & Kykkänen, 2019, s. 169). Onko mahdollisesti jouduttu turvautumaan ulkopuoliseen rahoitukseen, että kulut on saatu katettua. Tulisi myös tarkastella, jos yritys on parantanut hetkellisesti kassavirtaansa. Tällaisia keinoja on mm. lyhytaikaisien velkojen tai ostojen kasvattaminen hetkellisesti Kassavirtalaskelmien analysoinnissa tulisi myös käyttää 3–5 vuoden analyysijä, jotta voidaan saada tarkempi ja luetettavampi tulos (Yritystutkimus ry, 2017, s. 61). Näin ollen voidaan havaita myös, jos kassavirtaa on pyritty korottamaan lyhytaikaisesti.

Apuna yrityksessä voidaan käyttää tunnuslukuja ja laskea näin joitain täsmäyttäviä tuloksia **kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden** lukujen kautta, jotka käytiin teoriaosuuden alussa läpi. Kassavirtalaskelman käyttö on hyvä ratkaisu yritykselle ja se on myös helppo käyttöinen kaavan mukaan.

3 TOIMEKSIANTAJAN TUNNUSLUKUANALYYSI

Tämä kappale sisältää toimeksiannon kuvauksen, mutta sisältö ei käsittele tarkemmin, millä alueella yritys toimii. Tarkempia tietoja tutkimuksessa ei kerrota, jotta yritystä ei voida yhdistää analyysiin. Toimeksiantajana tutkimuksessa on maanrakennusalalla toimiva yritys, joka tuottaa monenlaisia palveluita alalla. Yrityksen päätoimialue on tie, kuljetuksen ja maanrakennuksen palveluiden parissa. Maanrakennusalalla kilpailu toimialueella on kii-vasta, joten perheyrittäjyys yrityksessä tuo myös arvostuksen, kun valitaan omalle projektille kaivinkonekuskia tai muu heidän tarjoama palvelu. Yritys on toiminut alueella jo yli 20 vuotta ja kasvanut myös sopivalla tahdilla niin henkilöstön, liikevaihdon ja muiden pääluku-jen kohdalla lähivuosina. Yrityksen yhtiömuotona toimii osakeyhtiö ja henkilöstöön kuuluu alle 10 työntekijää. Yritys sijoittuu mikroyritykseksi kirjanpitolain mukaan (Kirjanpitolaki 1997/1336, 1 luku, 4 a §).

Yrityksen liikevaihto on parantunut noin 20 % vuosien 2018 ja 2020 välisenä aikana. Viimeisien kahden vuoden aikana kasvua on tullut 5 %. Kasvun hidastumiseen on saattanut olla vaikutusta Covid-19 pandemiasta, joka oli juuri 2020 ja 2021 vuosien välissä. Positiivista on kuitenkin, että näinäkin vuosina on saatu kasvatettua myyntiä, koska monilla aloilla kuitenkin myynti saattoi romahtaa. Kasvuun saattoi vaikuttaa myös se, että ihmiset olivat kotona tällä ajalla enemmän ja halusivat mahdollisesti rakentaa kesämökkejä tai muita, johon tarvitaan maanrakennuksen palveluita.

3.1 Yritys X tunnuslukujen analysointi ja valinta

Kappaleessa perehdytään teorian tiedon avulla kysymyksiin, mitä tunnuslukuja **kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden** kannalta valitaan. Tunnuslukuanalyysina otetaan viisi tunnuslukua, josta kaksi kustakin ryhmästä paitsi **maksuvalmiudesta**. Näistä kaikista tunnusluvuista laaditaan pylväsdiagrammi, jotta mahdollista kehitystä tai laskua on kuvainnollisempaa tarkkailla. Laskukaavat tehdään Sheets-ohjelmistolla, joten laskupohjat voidaan luovuttaa yrityksen jatkokäyttöön, jotta he voivat helposti laskea tunnuslukuja ja niiden kehitystä. Sheets-ohjelmisto on ilmainen käyttää eikä se vaadi lisenssiä toisin, kun Excel, joka on vastaava ohjelmisto. Tuloksia käytetään myös seuraavassa kappaleessa, jossa lukuja vertaillaan toimeksiantajan valitsemaan yritykseen toimialalla. Tunnusluvut

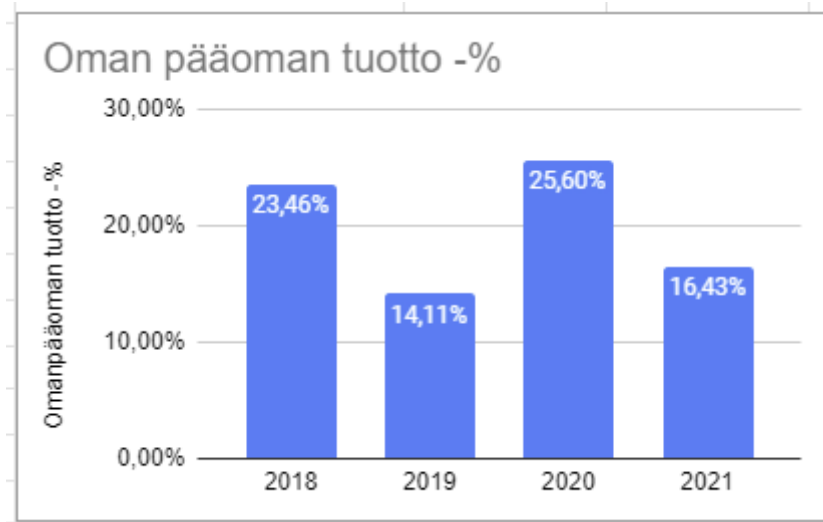
pyrittiin valitsemaan siten, että näitä voitaisiin vertailla toisiin yrityksiin samalla toimialalla. Tunnuslukujen laskujen tuloksia tarkastellaan eri lähteiden viitearvojen mukaisesti.

3.2 Kannattavuus

Tämä kappale sisältää toimeksiantajan tunnuslukujen laskun 2018–2021 vuosilta. Nämä kaksi tunnuslukua **kannattavuuden** osalta on oman pääoman tuotto-% ja kokonaispääoman tuotto- % (ROA). Molemmat tunnusluvut soveltuvat myös yritysten väliseen vertailuun.

Oman pääoman tuotto -% on laskettu kaavalla, joka on annettu teoria osuudella. Tässä on laskettu ensin yrityksen nettotulos. Nettotuloksen laskemiseen tarvitaan ensin liiketulos, joka saadaan kaavalla Liikevaihto + Liiketoiminnan muut tuotot- toimintakulut – poistot ja arvoalennukset (Alma talent, i.a.-b). Tämän jälkeen, kun on laskettu liiketulos, voidaan ruveta laskemaan nettotulosta. Nettotuloksen kaava on seuraavanlainen $\text{Nettotulos} = \text{Liiketulos} \pm \text{Rahoituserät} \pm \text{Verot}$.

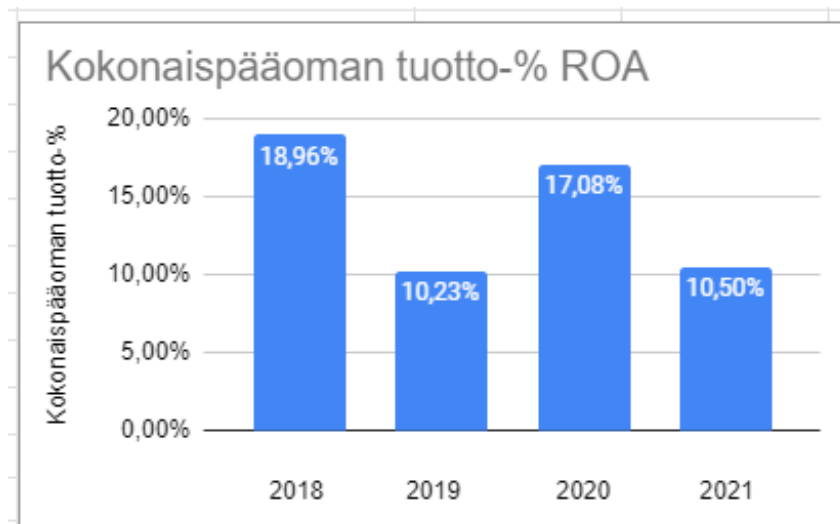
Oman pääoman tuotto on laskettu teoria-aineiston kaavalla, johon on käytetty nettotulosta (12kk) ja oman pääoman keskimääräistä lukemaa, joka on saatu kahden vuoden välisellä keskiarvolla. Laskennassa ei ole käytetty oikaistua tulosta, koska ei katsota tämän olevan olennaista.

Kuvio 1. Toimeksiantajan oman pääoman tuotto-%.

Tunnusluvun tulkinnassa voidaan heti huomata, että tulos on ollut erinomaisen, hyvän ja tyydyttävän vaiheilla vuosien varrella. Tarkasteluvuosien 2018 ja 2019 voidaan huomata, että lasku on ollut noin 9 % edellisestä, mutta tarkastelun edetessä voidaan havaita luvun nousseen huomattavasti. Viimeisimpänä vuotena luku on kuitenkin hieman laskenut, mutta kuitenkin pysynyt hyvän arvon rajamitoissa (Alma talent, i.a.-e). Tsang (2022) kertoo, että tasaisesti pysyvästi pysyvä tunnusluku 20 %, voidaan katsoa hyvänä oman pääoman tuotto -%. Hän myös kertoo, että luvun pysyessä yli 20 % alueella useana vuotena voidaan sen olevan yleensä liitoksissa siihen, että yrityksessä toimii johtaminen ja hän ohjaa yritystä taloudellisesti. Voidaankin havaita, että vaikka tunnusluku on laskenut alle 20 % se on kuitenkin aina noussut 20 % yli tarkastelun vuosina. Voidaan todeta, että tulos on hyvä, vaikka se on laskenutkin hetkellisesti. Tärkeänä osana kuitenkin katsotaan olevan se, että luku on tarkastelun aikana noussut takaisin lähtöpisteeseen.

Toisena tunnuslukuna käytetään kokonaispääoman tuotto- % eli ROA. Tämä on laskettu edellisessä kappaleessa laskettavalla kaavalla. Nettotuloksen lisättiin rahoituksen kulut ja verot vuodelta ja tämä jaettiin taseen loppusummalla. Tämäkin tunnusluku laskenta laadittiin ilman oikaistuja lukuja.

Kuvio 2. Toimeksiantajan kokonaispääoman tuotto-% (ROA).

Tulokset vaihtuvat jokseenkin toisistaan vuosien varrella, johon vaikuttaa se, että yrityksen liike-tulos on vaihdellut vertailtavien vuosien varrella jonkin verran. Rahoituksen kulut ja myös verot ovat myös vaihdelleet suuresti vuosien varrella myös. Viitteellisten arvojen mukaan yli 10 %:n tulos on hyvällä tasolla ja 5–10 %:n tulos tyydyttävällä tasolla. Tällaiset viitearvot voidaan havaita Alma talentin ja Yritystutkimus ry:n viitearvoista. Leppiniemen ja Kykkäsen (2023, s. 162) mukaan viitearvot asettuvat myös samalla tavoin, kuin kahdella edellä mainitulla lähteellä. Täten voidaan siis todeta, että yrityksen tunnusluku on hyvä. Viimeisimpänä vuonna luku on lähellä hyvän viitearvon rajaa ja kahtena vertailuvuonna luku on ollut reilusti yli 10 %. Tulos on kuitenkin pysynyt hyvän arvosanan puolella tarkastelunaikana. Muutoksia vertailtavien vuosien varrella on tapahtunut, mutta luku on siitä huolimatta hyvä.

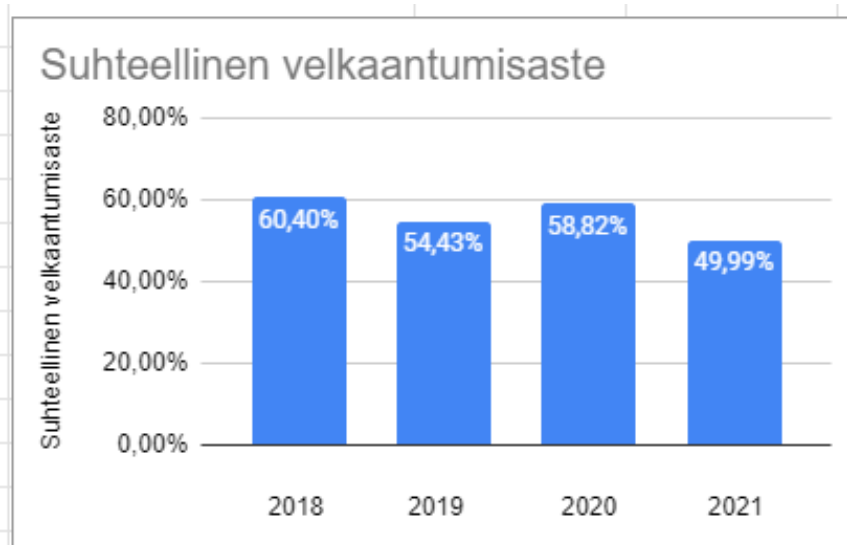
Kannattavuuden kannalta voidaan todeta, että tulokset ovat hyviä yrityksen kannalta. Molemmat tunnusluvut ovat hyvän rajalla, joten tämä on positiivinen asia. Huomattiin myös se, että vaikka tunnusluku laski hetkellisesti se kuitenkin, nousi takaisin lähtöpisteeseen. Vertailuvuosien aikana tunnusluvut käyttäytyivät hyvin samankaltaisesti verrattuna toisiinsa.

3.3 Vakavaraisuus

Vakavaraisuuden mittareiksi valikoitui kaksi tunnuslukua suhteellinen velkaantumisaste ja omavaraisuusaste. Niin kuin edellä oli, jo mainittu **vakavaraisuuden** osalta omavaraisuusaste on **vakavaraisuuden** perusta (Leppiniemi & Kykkänen, 2019, s. 162). Suhteellinen velkaantumisaste kuvaa velan määrää verrattuna liikevaihtoon. Omavaraisuusaste kertoo oman pääoman suhteen taseen loppusummaan, josta on vähennetty ennakot, jos yritys on näitä saanut.

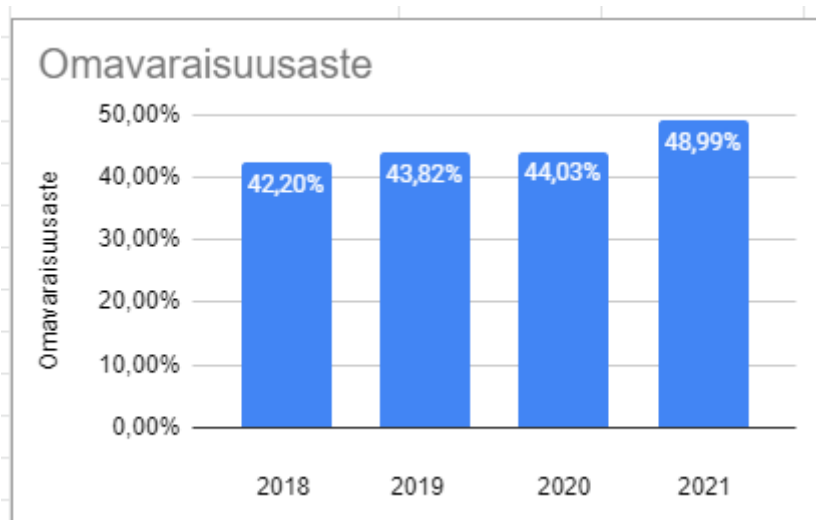
Ensimmäisenä analysoidaan suhteellinen velkaantumisaste. Tässä noudatettiin Yritystutkimus ry:n edellä mainittua kaavaa, jossa taseen veloista vähennetään ennakot. Mikäli näitä on, tämä jaetaan liikevaihdolla (12 kk). Toimeksiantajalla ei ollut saatuja ennakkoja, joten laskettiin vain velkojen suhteutus liikevaihtoon.

Laskun tulokset voidaan havaita pylväsdiagrammissa, että yrityksellä on hyvin tasainen velkaantumisenaste. Tuloksesta voidaan huomata, että luku on vertailukauden alussa tyydyttävän viitearvoissa. Esimerkiksi Leppiniemi ja Kykkänen (2019, s. 163) kertovat, että alle 40 % tulos katsotaan hyväksi, kuten myös Yritystutkimus ry:n (2017, s. 70) viitteellisten arvojen mukaan. Täten voidaan siis todeta, että yrityksellä on tyydyttävä velan suhde liiketoiminnassa. Alma talentin (i.a.-g) mukaan tätä tunnuslukua voidaan myös verrata toimialan sisällä. Seuraavassa kappaleessa voidaan vertailla tulosta toimialan sisällä. Tässä kohtaa tulos on kohtalainen, mutta toimialalla on hyvin yleistä investoida koneisiin ja kalustoon, jotta palveluita saadaan tarjottua.

Kuvio 3. Toimeksiantajan suhteellinen velkaantumisaste.

Omavaraisuusaste on toinen mittari, jota tarkkaillaan yrityksen kannalta. Omavaraisuuden laskemisessa on noudatettu kaavaa Leppiniemen ja Kykkäsen (2019, s. 162) mukaista kaavaa, jossa oma pääoma jaetaan koko pääomalla. Tarkoituksena tällä tunnusluvulla on mitata **vakavaraisuutta** yrityksessä ja yrityksen tappionsietokykyä (Yritystutkimus ry, 2017, s. 70).

Kuvio 4. Toimeksiantajan omavaraisuusaste.

Tulosta tarkkaillaan useammasta viitearvojen kannalta. Tuloksesta voidaan huomata, että tarkkailukaudella tulos on ollut nousussa jokaisella vuodella. Alma talentin (i.a,-l) mukaan viimeisimmän vuoden tulos kohoaa jopa 50 % rajalle. Käytännössä tarkoittaa, sitä että

yrityksen toiminta on katettu melkein 50 % omalla pääomalla. Tämä kuulostaa jo hyvälle, koska puhutaan kuitenkin yrityksestä, jossa voisi olla todella matala omavaraisuusaste kalliiden investointien takia. Yritystutkimus ry (2017, s. 70) mukaan viitearvoista voidaan havaita, että yli 40 % omavaraisuuden asteella päästään hyvälle tasolle. Tässä taulukossa ei ole erinomaiselle viitearvolle, joka eroaa täten edellä mainituista arvoista. Vastaavanlaisen, kuin Yritystutkimuksen viitearvot voidaan myös havaita Leppiniemen ja Kykkäsen (2019, s. 163), jossa yli 40 %:n tulos saa hyvän tuloksen 20–40 %:n tulos tyydyttävän ja alle 20 %:n tulos heikon arvosanan.

Täten voidaan siis todeta, että yrityksen tarkastelukauden aikana on ollut hyvä ja se on myös ollut kasvussa kauden aikana. Pietilä (2022) toteaa, että 30–50 %:n omavaraisuuden asteen katsotaan olevan oppikirjamainen ja tämän pitäisi myös helpottaa rahoitusneuvotteluja. Yrityksellä ei pitäisi olla siis ongelmia saada ulkopuolista rahoitusta, jos tarve niin vaatii.

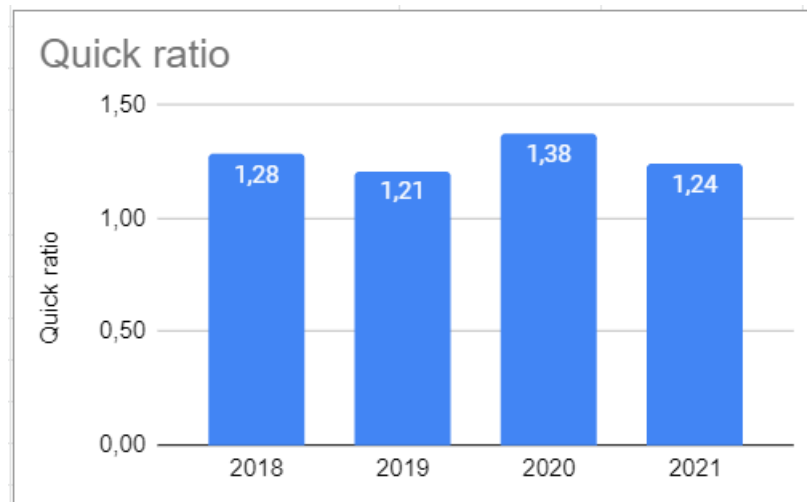
Vakavaraisuuden kannalta voidaan todeta, että yrityksen tämä osa-alue on hyvä ja investoiminenkin tulevaisuudessa voisi olla hyvin mahdollista, jos yritys kokee tämän olevan tarpeellisista. Tulisi kuitenkin tarkkailla, että omavaraisuuden aste ei laske liian alhaiseksi, koska tämä on kuitenkin riski yritykselle, jos luku laskisi 20 % nykyisestään. Tunnusluvun laskeminen kuitenkin on helppoa, joten tämän seuraaminen kannattaa ottaa tilikausien kohdalla huomioon.

3.4 Maksuvalmius

Maksuvalmiuden tunnusluvuiksi teorial tietojen kohdalla katsottiin quick ja current ratiota. Yrityksellä ei kuitenkaan ole vaihto-omaisuutta, joten tulokset näiden kahden tunnusluvun välillä olisi ollut samat tulokset, joka taas vääristää maksuvalmiutta. Quick ratiassa ei huomioida siis vaihto-omaisuutta vaan rahoitusomaisuus pelkästään ja tämä onkin tiukin tunnusluku **maksuvalmiudesta** (Kallunki, 2022, s. 125). Tulos tälle tunnusluvulle on pienempi, kuin current ratiolle.

Laskettuani yrityksen quick ration käyttämällä edellä mainittua kaavaa. Rahoitusomaisuus jaettiin lyhytaikaisilla vieraalla pääomalla, koska yritys ei ollut saanut ennakkoja. Yrityksellä

ei ollut myöskään käytössään osatuloutusta, joten tämäkin jätettiin huomioimatta. Täten laskettavaksi jäi vain rahoitusomaisuus, joka saatiin lisäämällä lyhytaikaiset saamiset ja rahat ja pankkisaamiset.

Kuvio 5. Toimeksiantajan quick ratio.

Tuloksesta voidaan havaita heti, että quick ratio on ollut hyvin tasainen eikä ole tarkastelun aikana laskenut alle 1,20 tulokseen. Tulos antaa hyvän viitteen siitä, millainen **maksuvalmius** on yrityksessä. Vähintään yhden arvollisen tuloksen katsotaan olevan hyvällä tasolla (Osuuspankki, i.a.-a). Tällöin tulos tarkoittaa, sitä että rahoitusomaisuus kattaa lyhytaikaiset velat kokonaan. Tulokinnan lisäksi tulisi myös tarkkailla pääomarakennetta, jota tarkasteltiin edellisessä kappaleessa mm. omavaraisuusasteen kautta (Alma talent, i.a.-f).

Viitearvoista voidaan tälle tunnusluvulle havaita se, että nämä asettuvat 1–1,5 tuloksen väliin, jolloin tulos katsotaan olevan hyvä (Yritystutkimus ry, 2017, s. 75). Samanlaisen viitearvion voidaan myös havaita (Kykkänen & Leppiniemi, 2019, s. 165). Erilaisen viitearvoilisen tuloksen tuo Alma talent (i.a.-f), jonka viitearvoissa on lisänä erinomaisen tulos, joka katsotaan olevan 1,5 ylittävällä tuloksella. Näiden arvioiden perusteella voidaan todeta, että tulos on vähintään hyvällä tasolla. Huomioitavaa tälle tunnusluvulle on se, että tulos osoittaa vain tilinpäätöshetken tuloksen eli yhden päivän arvon. Tämä tunnusluvun tulos antaa hyvän arvion kuitenkin siitä, että tunnusluku on tarkastelun aikana ollut yli 1 viitearvon, jonka katsottiin olevan usean lähteen avulla hyvällä tasolla.

Maksuvalmiuden kannalta voidaan tuloksen olevan hyvällä tasolla, jota voidaan myös verrata toisiin yrityksiin toimialalla. Tunnusluvun viitearvo osoittaa kuitenkin ennen vertailua, että se on hyvällä tasolla.

3.5 Tulokset

Kannattavuus laski hieman vertailukauden alusta, mutta molemmissa tunnusluvuissa luku ailahteli samankaltaisesti. **Kannattavuus** vaihtelu voi seuraavalla kaudella nousta takaisin samalle alueelle, kun vertailukauden alussa. **Kannattavuuden** tunnuslukujen ailahteluun ei tilinpäätöksistä havaittu suoraa vaikutusta. **Vakavaraisuudesta** molemmat tunnusluvut paranivat tarkasteluajana hieman. Yrityksellä on todella hyvä omavaraisuusaste, joka on melkein 50 %. Suhteellinen velkaantumisaste kehittyi myös positiivisesti tarkasteluajana. **Maksuvalmiuden** tunnusluku pysyttäytyi samanlaisena tarkasteluajan ja tippui hieman tarkastelun lopussa. Tunnusluvut hieman ailahtelivat, mutta ne ovat kuitenkin hyvällä tasolla etenkin **vakavaraisuuden** tunnusluvut kehittyivät.

4 TOIMIALAKOHTAINEN ANALYYSI JA TUNNUSLUVUT

Tämä kappale sisältää vertailun toiseen saman toimialan sisällä toimivaan yritykseen. Toimeksiantaja on valinnut yrityksen. Yrityksien nimiä tai aluetta, jolla he toimivat ei tässä kappaleessa kerrota, jotta yrityksiä ei voida yhdistää tähän analyysiin. Valittu yritys on noin 3 kertaa suurempi yritys, kuin toimeksiantaja, mutta heidän tarjoamat palvelut ovat samankaltaisia. Tuloksia vertaillaan yhdistämällä molempien tunnusluvut samaan pylväsdiagrammiin, jotta tuloksien lukeminen olisi mahdollisimman helppoa. Vertailua pyritään tekemään jokaisesta tunnusluvusta, joita käytettiin edellisessä kappaleessa, jotta saataisiin mahdollisimman täysivaltainen kokonaisuus.

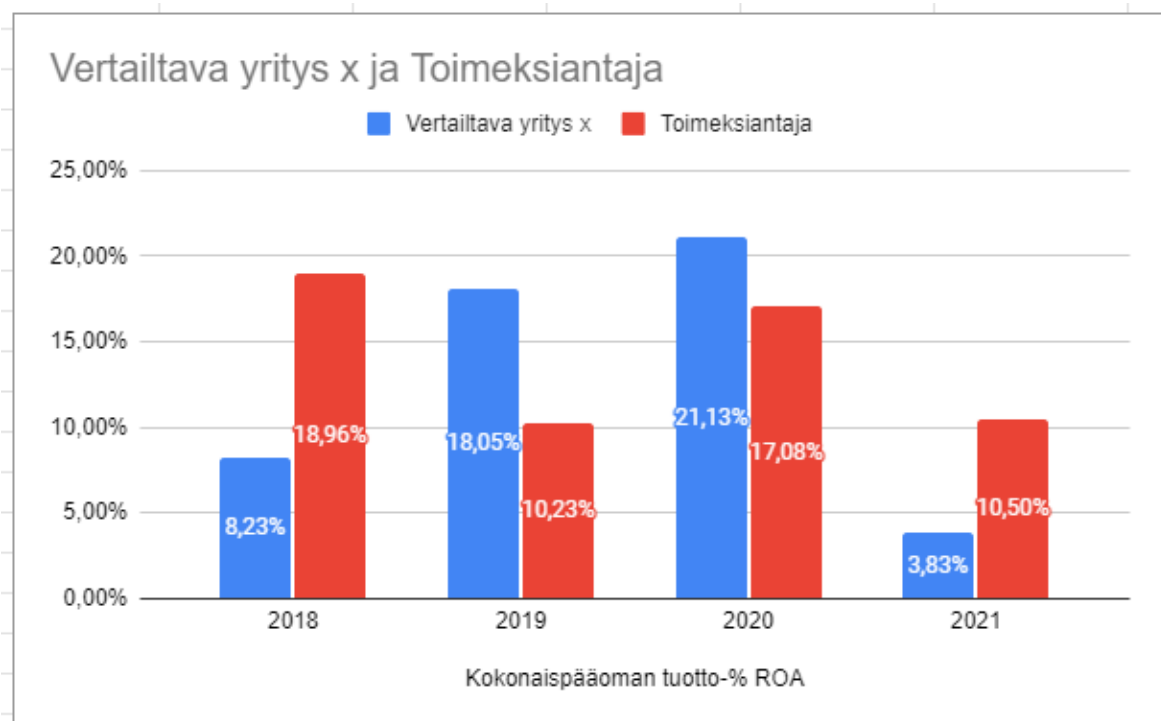
Vertailussa ensimmäisenä on liikevaihto, joka toimeksiantajalla on vertailukaudella nousut jokaisella vuodella tasaisesti vähintään 4 % ja korkeimmillaan 14 % tarkastelukaudella, joka on todella hyvä kasvu. Verrattavalla yrityksellä on liikevaihto laskenut 4 vuoden aikana eli saman vuosimäärän aikana jokaisena vuonna. Laskua on tullut 0,5–6 % välillä, jonka katson olevan merkittävä lasku, koska inflaatio on myös iskenyt hintoihin. Yrityksellä on myös laskenut henkilöstön määrä näillä vuosina, joka voi myös olla tekijä liikevaihdon laskuun. Toimeksiantajalla liikevaihdon kasvettua on saatu puolestaan nostettua henkilöstön lukumäärää. Tämän tulkintaan ei ole viitteellisiä arvoja, mutta kasvuille voitaisiin katsoa inflaation merkitys vuotuisella tasolla. Yrityksen saadessa kasvua, mutta summa ei ylitä inflaatio ei voida yrityksen katsoa tekevät kasvukehitystä (Alma talent, i.a.-c). Stat (i.a.) mukaan inflaatio vuosien 2018–2022 on ollut vuosi tasolla noin 2,62 % eli 10,92 % vertailukauden aikana. Tämä siis tarkoittaisi, sitä että vuotuinen liikevaihdon kasvu olisi hyvä olla yli 2,62 % vuositasolla, jotta inflaation kanssa pysyttäisiin samalla tasolla. Seuraavaksi tarkkaillaan yrityksen **kannattavuuden**, **maksuvalmiuden** ja **vakavaraisuuden** kannalta.

Kappaleet sisältävät lasketut tunnusluvut molemmilta yrityksiltä ja tarkoituksena on vertailla näitä keskenään. Vertailtavan yrityksen tilinpäätöstiedot on ostettu patentti ja rekisterihallitukselta (PRH, patentti ja rekisterihallitus, i.a.). Täten saatiin myös vertailukelpoinen tulos **tilinpäätöksistä**, koska vapaasti saatavilla oli hyvin puutteellisia **tilinpäätöksen** tietoja. Tarkastelua ja vertailua ei olisi voitu suorittaa ilmaiseksi saatavilla tiedoilla tai vertailu olisi ollut muutoin puutteellista tai vääristynyttä. Huomattiin myös, että vertailtavalla

yrityksellä oli saatuja ennakkoja, jotka täytyi oikaista. Seuraavaksi tarkastellaan ja analysoidaan tuloksia.

4.1 Kannattavuuden vertailu

Kannattavuuden kannalta vertaillaan ensimmäisenä kokonaispääoman tuotto-% eli ROA. Edellisessä kappaleessa jo huomattiin, että toimeksiantajan tulokset vaihtelivat toisistaan vuosittain, mutta päädyttiin kuitenkin siihen, että tulos on ollut positiivinen. Viitearvojen mukaan yli 10 % voidaan katsoa hyvänä, niin kuin edellisissä kappaleissa on todettu.

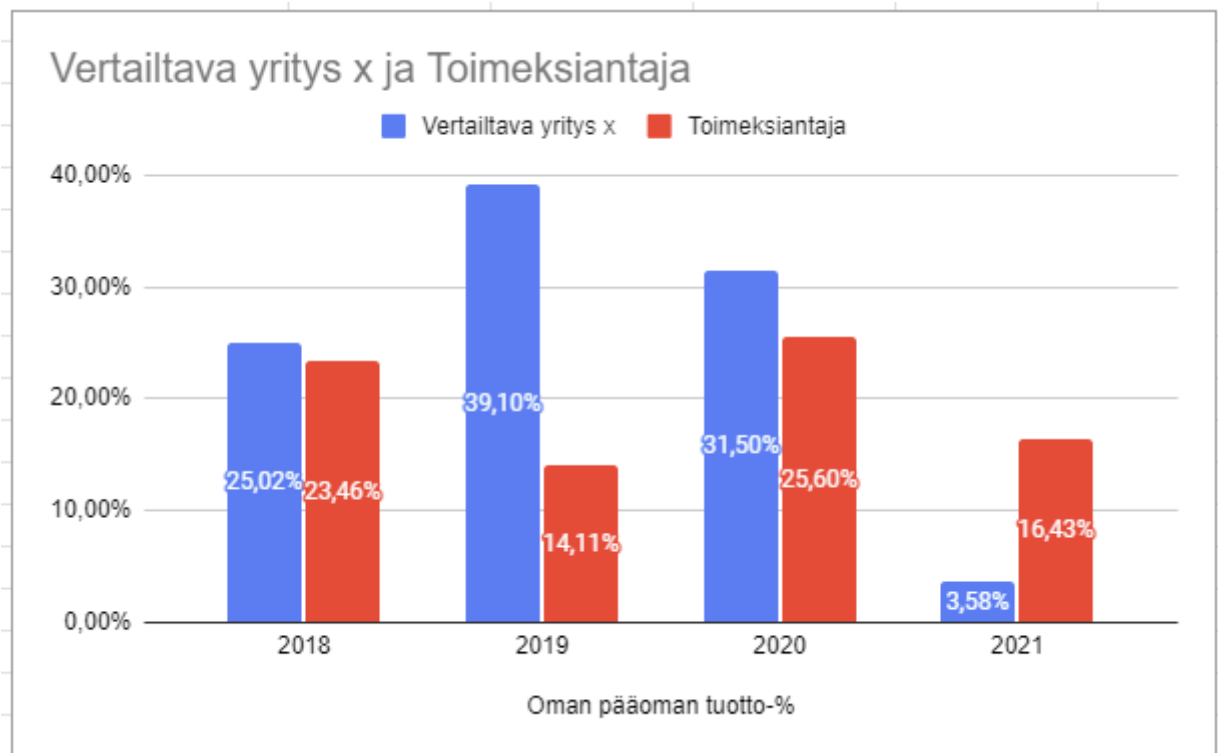
Kuvio 6. Kokonaispääoman tuotto-%:n vertailu.

Vertailun tuloksena voidaan havaita hieman samankaltaista muutosta. Vertailtavalla yrityksellä on ollut rajua vaihtelua tunnusluvussa, jos verrataan eteenkin vuosia 2020–2021. Ensimmäisenä vuonna voidaan nähdä, että tunnusluku on 10 % korkeammalla tasolla, mutta seuraavana vuonna tulos onkin käännteinen. Tämä on kuitenkin toimeksiantajan kannalta molempina vuosina pysynyt hyvän puolella. Hyväksi tulokseksi tämän tunnusluvun kannalta siis katsotaan yli 10 % usean lähteen mukaan, jotka käytiin edellisissä luvuissa mm. Yritystutkimus ry:n ja Alma talentin mukaan. Seuraavina vuosina tulos on kasvanut

molemmilla yrityksillä ja kohonnut erinomaiselle tasolle. Viimeisimpänä tarkastelun vuotena voidaan, kuitenkin nähdä suurin tiputus tarkastelujaksolla. Tulos laski vertailtavalla yrityksellä yli 17 %, vuosien vaihdos tiputti tulosta kummallakin yrityksellä, mutta tunnusluku pysyi toimeksiantajalla kuitenkin hyvän tasolla. Vertailtavan yrityksen luku eli 3,83 % voidaan katsoa olevan heikkona (Alma talent, i.a.-a). Yritystutkimus ry:n (2017, s. 67) mukaan viitearvon 5 % alle voidaan myös katsoa olevan heikko tulos. Voidaan siis todeta, että toimeksiantajan tulokset olivat tarkastelukauden aikana tasaisempia, kun vertailtavalla yrityksellä.

Tuloksien suurimmat vaihtelut voidaan havaita vuosien 2020 ja 2021 vaihteessa vertailtavalla yrityksellä. Toimeksiantajan tulos pysyi pandemiasta huolimatta hyvällä tasolla koko tarkastelun ajan. Ei voida kuitenkaan suoraan pelkällä tilinpäätöstiedolla havaita, että tuloksen romahtamiseen olisi ollut yhteydessä Covid-19 pandemiaan. Pandemian vaikutuksesta maanrakennusalaan ei voida todentaa, mutta tämä voi olla hyvin mahdollista. Vertailua tulisi tehdä useampaan yritykseen, jotta voitaisiin havaita, onko pandemialla ollut vaikutusta tunnusluvun rajuun laskuun.

Seuraavaksi tarkastellaan oman pääoman tuotto-%, joka katsottiin edellisessä kappaleessa olevan toimeksiantajan kohdalla hyvän ja erinomaisen tasolla, vaikka tulos oli hetkellisesti laskenut tyydyttävän tuloksen tasolle vuonna 2019.

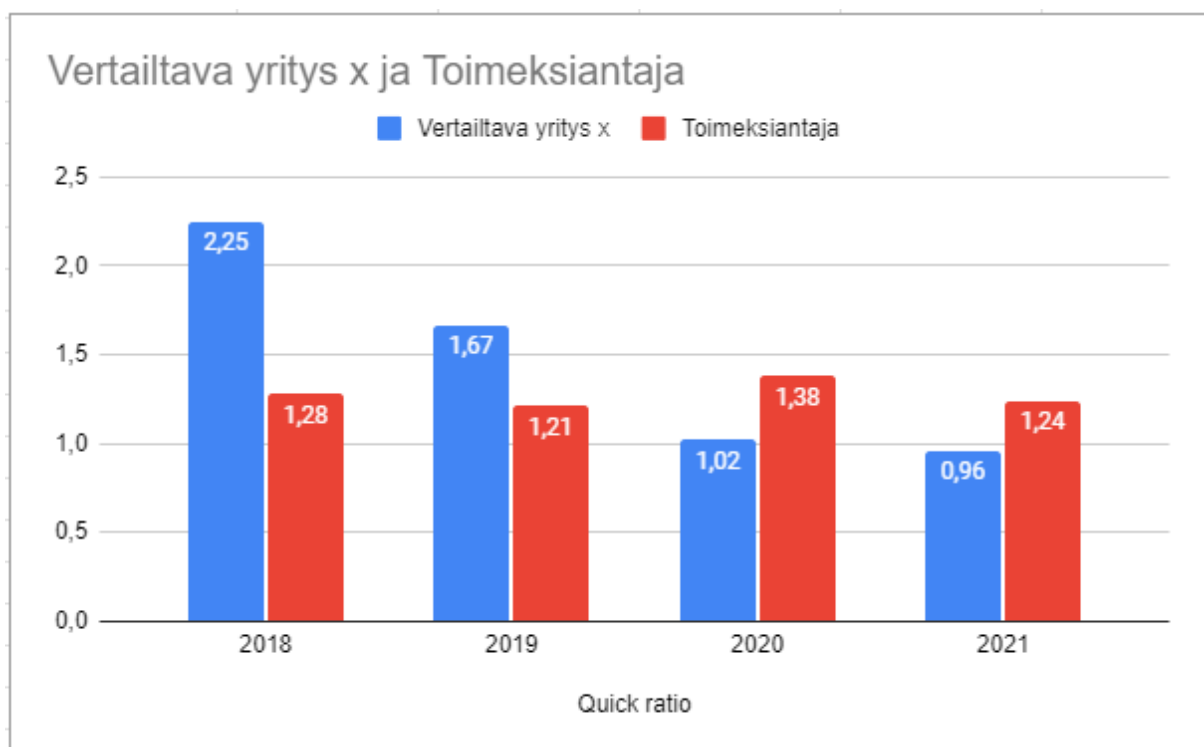
Kuvio 7. Oman pääoman tuotto-%:n vertailu.

Tarkastelun alkuvaiheessa voidaan havaita tuloksien olevan hyvin samalla tasolla. Suurin ero voidaan havaita tarkastelun vuonna 2019, jossa tuloksien ero on noin 25 %, jossa vertailtavalla yrityksellä tulos on erinomainen (Alma talent, i.a.-e). Toimeksiantajalla tulos jäi vuonna alhaisimmalle tasolle tarkasteluajalla, mutta tulos kohosi parhaimmalle tasolle seuraavalla vuonna. Viimeisimpänä vuonna on tapahtunut suurin muutos vertailtavalle yritykselle, jossa tulos on pudonnut yli 28 % ja tuloksen viitearvo on vain 3,58 %. Edellisen tunnusluvun analysoinnissa havaittiin samankaltainen romahdus tuloksessa, joka saattaa olla liitoksisissaan pandemiaan. Toimeksiantajalla on kuitenkin pysynyt tunnusluku hyvällä tasolla viimeisimpänä vuotena.

Vertailun tuloksena voidaan havaita, että vertailtavan yrityksen tulokset ovat vaihdelleet suurempia lukemia, kun toimeksiantajan tunnusluvut. Vertailuvuodet olivat samat, joten voidaan havaita myös mahdollista pandemian vaikutusta lukuihin. Tulisi kuitenkin vertailla useampaa yritystä samalla toimialalla, jotta voitaisiin saada kuva, siitä onko pandemialla ollut suurempaa vaikutusta maanrakennusalan yrityksiin. Ei voida siis todeta, että pudotus 2020–2021 olisi suora seuraus pandemiasta, koska toimeksiantajan tunnusluvut eivät romahtaneet, kuin vertailtavan yrityksen luvut.

4.2 Maksuvalmiuden vertailu

Maksuvalmiuden kannalta vertaillaan quick ratio -tunnuslukua, joka käsiteltiin edeltävässä kappaleessa. Tunnusluku on laskettu vertailtavalta yritykseltä samalla kaavalla, kun toimeksiantajankin. Tämä on ainut osio, jossa käsitellään vain yksi tunnusluku, koska katsottiin tämän olevan riittävä näyttämään yrityksen **maksuvalmius** tilinpäätöshetkellä. Current ration laskemiseen olisi myös vaadittu vaihto-omaisuutta, jota yrityksellä ei juurikaan ole, joka johtuu toimialasta.

Kuvio 8. Quick ration vertailu.

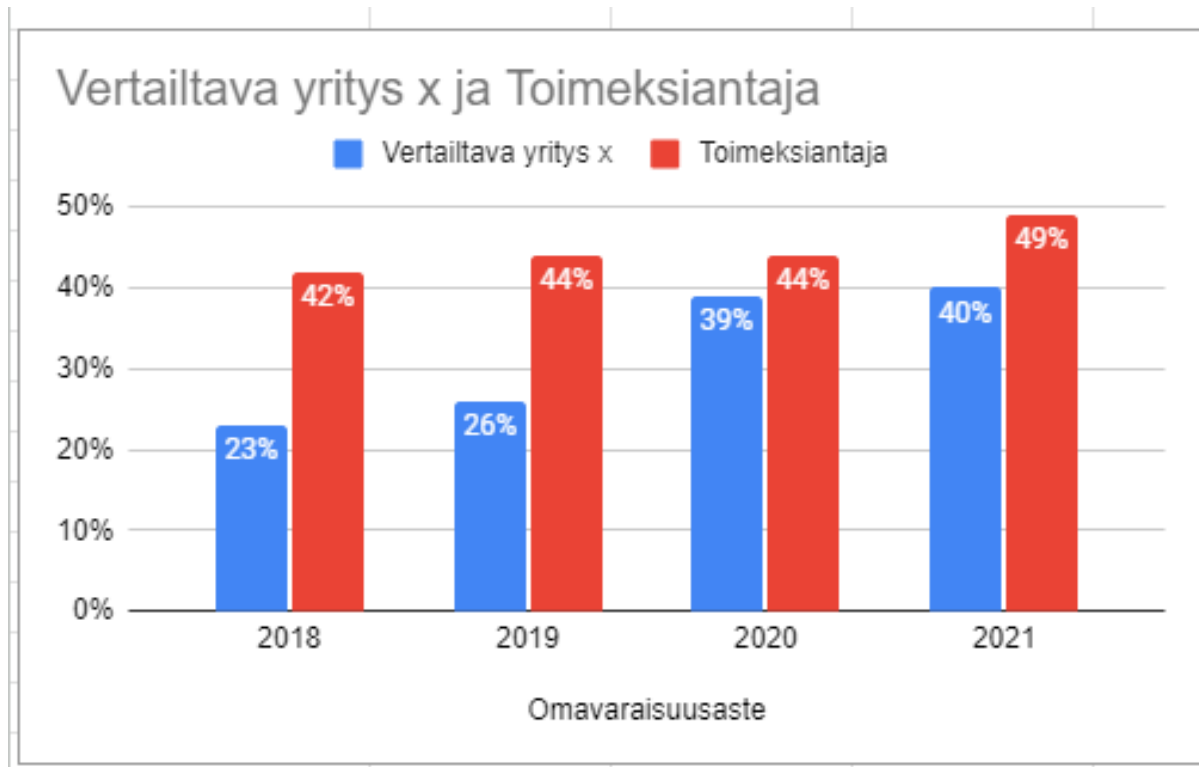
Quick ration vertailusta voidaan havaita, että vertailtavan yrityksen Quick ratio on huomattavasti suurempi, kun toimeksiantajan. Ensimmäiseltä vuodelta luku on kuitenkin hyvällä tasolla, vaikka ero on näin suuri. Vertailtavan yrityksen luku on ensimmäisenä vuonna erinomaisella tasolla. Tämän voidaan havaita esim. Alma talentin laatimista viitteellisistä arvoista, jossa yli 1,5 omaa erinomaisen viitearvon (Alma talent, i.a.-f). lukua seurattaessa voidaan havaita sen laskua kahdella seuraavalla vuonna. Toimeksiantajan lukua seurattaessa voidaan kuitenkin havaita, että luku pysyy hyvin tasaisena koko tarkastelun aikana. Vertailtavalla yrityksellä alhaisin luku on viimeisenä vuonna, jossa luku menee alle 1

viitearvon, joka tarkoittaa sen olevan tyydyttävällä tasolla (Yritystutkimus ry, 2017, s. 75). Viitearvo menee tasolla 0,5–1 tyydyttävän tasolle ja yli 1:n viitearvo hyvän tasolle, niin kuin edellä mainittiin. Tarkasteluun tulisi ottaa vielä seuraavan vuoden **tilinpäätös**, jotta saataisiin tietoa, siitä jatkaako luku laskua vai lähteekö luku kasvuun.

Päällimmäiset havainnot **maksuvalmiuden** osalta ovat, että tunnusluku toimeksiantajalla pysyi hyvin tasaisena ja hyvän viitearvossa koko tarkastelun ajan. Vertailtavalla yrityksellä tunnusluku romahti ensimmäisestä vuodesta yli 1 luvun alaspäin, joka on merkittävä romahdus. Merkittäväksi tästä romahduksesta tekee se, että romahduksen arvoa pidetään lukuna pelkästään hyvänä. Romahduksen luku on myös saman arvoinen, kun vertailtavan yrityksen tunnusluvun keskiarvo. Tämä voi siis olla vain poikkeuksellisen hyvä vuosi, josta arvo tasaantuu normaalille tasolle, mutta tämän arvioiminen vaatisi hieman laajemman tarkkailun yrityksen kannalta. Vertailusta huomattiin myös, että toimeksiantajan luku on tasainen, jonka katsoisin olevan viite yrityksen taloudellisesta tietämyksestä, koska luku mittaa yrityksen selviytymiskykyä lyhytaikaisista veloistaan. Tulokinnon avuksi tulisi tarkkailla myös mm. Omavaraisuusastetta (Capitalbox, yritystalous ja tunnusluvut, 2021). Tätä tarkastellaankin seuraavassa kappaleessa. Tässä kohtaa vertailu näyttää positiiviselle toimeksiantajan kannalta toimialalla.

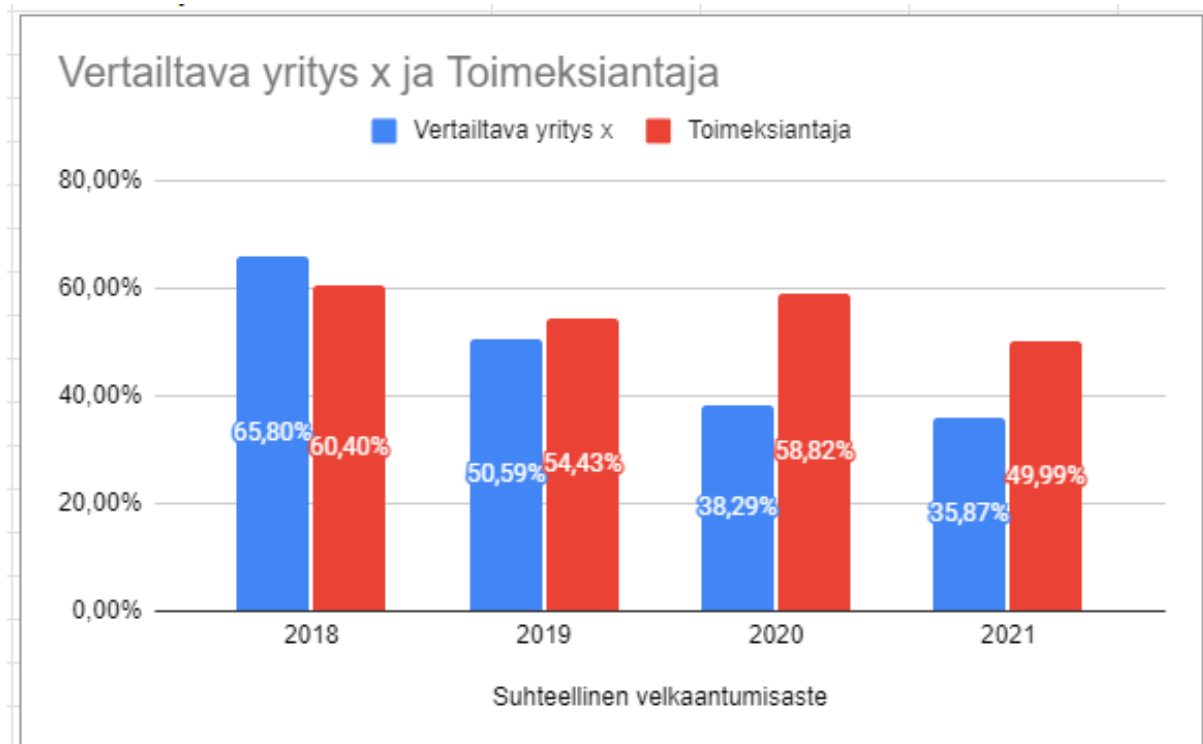
4.3 Vakavaraisuuden vertailu

Vakavaraisuuden kannalta vertaillaan ensimmäisenä omavaraisuusastetta yritysten välillä ja seuraavaksi suhteellista velkaantumisastetta toisiinsa. Omavaraisuudenasteelle hyvän tuloksen katsotaan olevan hyvän tasolla, jos se ylittää 35 % ja erinomaisen rajan 50 % jälkeen (Alma talent, i.a.-l). Suhteellista velkaantuneisuutta kuvaa alle 40 % tulos hyvää, 40–80 % tulos tyydyttävää ja yli 80 % tulos heikkoa (Yritystutkimus ry, 2017, s. 70). Tulokinnon apuna käytetään muitakin lähteitä, joita käytettiin kappaleessa 2 ja 3, jotta saadaan mahdollisimman tarkka kuva, millaiset tunnusluvut ovat toimeksiantajalla.

Kuvio 9. Omavaraisuusasteen vertailu.

Omavaraisuusasteen vertailusta voidaan havaita, että toimeksiantajan tunnusluku on hyvin tasainen koko tarkastelun aikana pienellä nousulla. Vertailtavalla yrityksellä suunta on hyvin nousujohteista koko tarkastelunaikana, vaikka heillä edellisen kappaleen quick ratio oli hyvin päinvastainen omavaraisuusasteeseen verrattaessa. Lukujen vertailussa kuitenkin havaitaan se, että viimeisenä vuonna luvut ovat hyvin lähellä toisiaan. Vertailtavalla yrityksellä tulos on myös noussut reilusti välttävän tasolta, jopa hyvälle tasolle. Positiivisena toimeksiantajan kannalta on, että luku on pysynyt hyvällä ja jopa erinomaisella tasolla koko tarkasteluajan. Pelkästään tämän tunnusluvun vertailussa voitaisiin todeta, että toimeksiantajan liiketoiminta on hyvin tasaista.

Kuvio 10. Suhteellisen velkaantumisasteen vertailu.

Viimeinen tunnusluku on suhteellinen velkaantumisaste, jonka tulos perustuu siihen, että mitä suurempi luku on, sitä huonompi se on. Kahden ensimmäisen vuoden kohdalla voidaan havaita, että luku on hyvin tasainen yritysten välillä. Tämän jälkeen vertailtava yritys on tiputtanut lukua huomattavasti ja toimeksiantaja on pitänyt luvun noin 50 % alueella. Näistä alle 40 % tulos tarkoittaa, että luku on hyvä ja 40–80 % tyydyttävä ja yli 80 % heikkoa tulosta (Yritystutkimus ry, 2017, s. 70). Viimeisenä vuonna tulos molemmilla yrityksillä on parhaalla tasolla. Toimeksiantajan luku edelleen tyydyttävällä ja vertailtavan yrityksen luku hyvän tasolla. Toimeksiantajan kannalta voidaan havaita, että luku on lähellä hyvän viitearvon rajaa.

Vakavaraisuuden osalta havaittiin hyvin samankaltaisia tuloksia. Yrityksien tunnusluvut saivat hyvin samankaltaisia tuloksia, mutta suurempia vaihteluja tapahtui vertailtavalla yrityksellä. Toimeksiantajan yritystoiminta **vakavaraisuuden** kannalta vaikuttaa hyvin tasaiselle ja tunnusluvut ovat menossa vertailukauden aikana vain parempaan suuntaan. Havaittiin myös, että omavaraisuusaste toimeksiantajalla oli korkeampi, mutta suhteellinen velkaantumisaste oli heikompi, kun vertailtavalla yrityksellä. Molemmat luvut olivat kuitenkin vuosien varrella kehittymässä parempaan suuntaan, joka on positiivinen merkki

yrittäjän taloudellisesta hallinnasta. Lukujen kehitys voisi viitata siihen, että yritys on hyvin tietoinen heidän taloudellisesta tilastaan.

4.4 Tulokset

Vertailun tuloksena voidaan havaita, että yritykset ovat hyvin samankaltaisia tunnuslukujen pohjalta. Tulokset ovat hyvin samankaltaisia, mutta toimeksiantajan tulokset ovat tasaisempia vertailtavalla kaudella. Vertailtavalla yrityksellä tulokset vaihtelevat suuremmin tunnusluvuilla, jonka suoranaista vaikutusta ei voida todeta. Tulosten vaihtelu saattaa johtaa siitä, että liikevaihto on tippunut ja myös henkilöstön lukumäärä. Yrityksellä on myös ollut liike-tulos tappiollinen viimeisellä tarkasteluvuotena. Toimeksiantajalla taas tulos oli parantunut huomattavasti viimeisenä vuonna ja liikevaihto noussut. Tämä voi olla myös vaikutus vertailtavan yrityksen tulosten vaihtelusta.

Kannattavuuden alueelta voidaan havaita, että tunnusluvuissa on hyvin samankaltaista muutosta toimeksiantajalla. Vertailtavan yrityksen tunnusluvut olivat vaihdelleet niin, että huonoimmat arvosanat osuvat 2021 ja 2018 vuosille. Toimeksiantajalla kokonaispääoman tuotto vertailtavilla vuosilla luku oli laskenut, mutta se oli noussut takaisin lähtöpisteeseen eli yli 15 %. Samankaltainen vaihtelu havaittiin oman pääoman tuoton kohdalla. Vertailtavalla yrityksellä oman pääoman tuotto oli romahtanut vuosien varrella ja romahtanut viimeisenä vuotena heikolle tasolle. **Kannattavuuden** kohdalla voidaan siis todeta, että toimeksiantajan yritystoiminta vaikuttaa hyvin tasaiselle, koska ei havaita romahdusta heikkojen tunnuslukujen viitearvoille. Vertailtavalla yrityksellä puolestaan toiminta tulokset viittaavat siihen, että toiminta ei ole hyvin tasaista, mutta ei voida varmasti todeta asian olevan näin. Tilinpäätöstiedot eivät kuitenkaan kertoneet, mistä vaihtelu vuosien välillä johtuu.

Maksuvalmiuden kohdalta vertailu painottui vain yhteen tunnuslukuun, josta saadaan hyvä kuva yrityksen **maksuvalmiudesta**. Havaittiin, että kauden alussa vertailtavalla yrityksellä oli hyvin korkea viitearvolle tulos tunnusluvussa. Tunnusluku kuitenkin romahti vertailun edetessä toimeksiantajan luvun alle, jo kahdessa vuodessa. Havaittiin myös, että toimeksiantajan tunnusluku oli hyvän tasolla koko vertailtavan kauden ajan ja se oli hyvin tasainen. Todetaan myös se, että vertailtavan yrityksen tunnusluvun romahdukseen ei tilinpäätöstiedoilla voida todeta, mistä tunnusluvun romahdus johtuu.

Vakavaraisuuden kannalta vertailtiin yrityksiä kahden tunnusluvun pohjalta. Omavaraisuusaste analysoitiin ensimmäisenä. Omavaraisuudesta havaittiin, että toisiin tunnuslukuihin ero vertailtavalla yrityksellä oli se, että tunnusluku kehittyi edellisten laskiessa huomattavasti. Toimeksiantajan tunnusluku kehittyi hieman vertailukaudella ja se pysyi hyvällä arvostanalla koko tarkasteluajan. Tämäkin tunnusluku kertoi toimeksiantajan tasaisesta liiketoiminnasta, koska se pysyi hyvin tasaisesti samalla tasolla. Vertailtavalla yrityksellä kehitys oli hyvä 23 % tulos nousi 17 % kauden loppuun, joten tässä tunnusluvussa yritys kehittyi huomattavasti. Suhteellinen velkaantumisaste puolestaan tarkastelukauden alussa oli hieman korkealla tasolla, mutta se laski molemmilla yrityksillä tarkastelukaudella. Tämä oli ainut tunnusluku, jossa toimeksiantajan taso oli vertailtavaa yritystä heikompi. Tulos oli kuitenkin hyvin samankaltainen molemmilla yrityksillä.

Tuloksista selviää se, että toimeksiantajalla oli neljä viidestä tunnusluvusta tarkastelukauden lopussa paremmalla tasolla, kuin vertailtavalla yrityksellä. Vaihtelua tunnusluvuissa oli paljon myös yrityksillä. Havaittiin myös, että tunnusluvut vaihtelivat hyvin samankaltaisesti etenkin **vakavaraisuuden** kohdalla. Suurimmat romahdukset tapahtuivat vertailtavalla yrityksellä **kannattavuuden** kohdalla. Tunnuslukujen vertailun tuloksena havaitaan se, että toimeksiantajan yritystoiminta on tasaisempaa, kun vertailtavalla yrityksellä. Ailahtelua tunnuslukujen vuosien välillä oli hyvin paljon vertailtavalla yrityksellä, mutta toimeksiantajan tulokset pysyivät hyvin tasaisena muutamia vaihteluja huomioimatta. Suoraa vaikutusta vuosien 2020 ja 2021 Covid-pandemiaan ei voida myöskään todeta tunnuslukujen laskussa, mutta se voi olla yksi syy.

5 POHDINTA

Tutkimus koostui tilinpäätösanalyysin teorian tiedosta, toimeksiantajan tunnuslukujen laske-
misesta ja tuloksien analysoinnista ja toimeksiantajan tulosten vertailusta valittuun yrityk-
seen. Teoriaosuudella käytiin läpi tunnusluvut, joita myös käytettiin analyysissä. Tämän
tarkoituksena oli, että saataisiin tunnusluville ensin pohjatietoa. Teoriatietoa käytettiin
apuna tulosten käsittelystä, josta lähteitä käytettiin pääsääntöisesti e-kirjallisuudesta, verk-
komateriaalista ja erilaisista verkkosivujen materiaalin pohjalta. Yrityksen taloudellinen ti-
lanne arvioitiin tunnuslukujen avulla.

Tunnusluvut valittiin **kannattavuuden** kannalta kokonaispääoman tuotto-% ja oman pää-
oman tuotto-%. **Vakavaraisuuden** kannalta omavaraisuusasteen ja suhteellisen velkaan-
tumisasteen kannalta. **Maksuvalmiuden** kannalta laskettiin quick ratio tunnusluku. Tun-
nuslukujen tulkinnassa käytettiin mm. Yritystutkimus ry:n ja Alma talentin viitearvollisia oh-
jearvioita, mutta myös e-kirjallisuutta. Viitearvot olivat hyvin samankaltaisia, mutta joitain
erilaisuutta ohjearvoissa oli.

Teoriaosuuden jälkeen analysoitiin toimeksiantajan **tilinpäätöksien** tuloksia neljältä eri **tili-
kausilta**, jotka sijoittuivat vuosille 2018–2021. Tunnuslukuja laskettiin jokaisesta **kannatta-
vuuden**, **maksuvalmiuden** ja **vakavaraisuuden** kannalta. Tunnuslukujen tulokset käytiin
läpi kerätyn teorian tiedon avulla. Tunnuslukujen tulokset olivat tyydyttävän tai hyvän alu-
eella. Analyysin tässä kohtaa yrityksen taloudellinen tilanne vaikutti hyvälle.

Seuraavassa kappaleessa vertailtiin tuloksia toimeksiantajan valittuun yritykseen ja heidän
tunnuslukunsa laskettiin samoilla kaavoilla. Tuloksia vertailtiin ja havaittiin, että toimeksian-
tajan liiketoiminta on yritykseen verrattuna hyvin tasaista. Vertailtavalla yrityksellä tunnus-
luvut ailahtelivat vuosien varrella toimeksiantajan lukuihin verrattuna enemmän. Vertailta-
valla yrityksellä viidestä tunnusluvusta oli vain yksi parempi, kuin toimeksiantajalla.

Tutkimuksen tavoitteena oli saada tietoa yrityksen taloudellisesta tilanteesta, koska heille
ei ollut ennestään tehty tilinpäätösanalyysiä. Tutkimuksessa päästiin tavoitteeseen ja saa-
tiin kartoitettua yrityksen taloudellinen tilanne neljän **tilinpäätöksen** tiedoilla. Viiden tun-
nusluvun tulokset olivat hyvän tai tyydyttävän viitearvoilla. Näistä saatiin hyvä kuva yrityk-
sestä taloudellisesti. Tavoitteena oli myös saada kuva yrityksen taloudellisesta tilanteesta

toimialalla toimeksiantajan valitsemaan yritykseen. Vertailun tuloksena päästiin tavoitteeseen ja havaittiin se, kuinka toimeksiantajan liiketoiminta sijoittuu yritykseen nähden. Yrityksen toiminta oli positiivinen vertailtavaan yritykseen nähden.

Tutkimuksen tekeminen opetti tilinpäätösanalyysistä teoretietoa ja myös tunnuslukujen laskentaa ja valitsemista. Opinnäytetyön edetessä verrattuna suunnitelmaan työhön tuli vain muutamia muutoksia. Työtä tehtäessä oli mielenkiintoista verrata toimeksiantajaa samankaltaiseen yritykseen ja havaita samankaltaista käyttäytymistä tunnusluvuissa. Vertailun tulokset olivat tasavertaisia vertailukausien alussa, mutta vertailukauden lopussa tulokset erosivat toisistaan. Toiset tunnusluvut erosivat paljon toisistaan ja jotkin hieman vähemmän toisistaan, mutta muutokset olivat samankaltaista.

Lähteet

- Alma talent. (i.a.-a). *Kokonaispääoman tuotto- % (ROA)*. Alma Media Oyj. <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/kannattavuus/kokonaispääoman-tuotto-prosentti-roa/>
- Alma talent. (i.a.-b). *Liiketulos ja liike-tulos- %*. Alma Media Oyj. <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/kannattavuus/liiketulos-ja-liiketulos-prosentti/>
- Alma talent. (i.a.-c). *Liikevaihdon kasvu-%*. Alma Media Oyj. <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/toiminnan-laajuus/liikevaihdon-kasvu-prosentti/>
- Alma talent. (i.a.-d). *Nettotulos ja nettotulos- %*. Alma Media Oyj. <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/kannattavuus/nettotulos-ja-nettotulos-prosentti/>
- Alma talent. (i.a.-e). *Oman pääoman tuotto-% (ROE)*. Alma Media Oyj. <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/kannattavuus/oman-pääoman-tuotto-prosentti-roe/>
- Alma talent. (i.a.-f). *Quick Ratio*. Alma Media Oyj. <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/maksuvalmius/quick-ratio/>
- Alma talent. (i.a.-g). *Suhteellinen velkaantuneisuus-%*. Alma Media Oyj. <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/vakavaraisuus/suhteellinen-velkaantuneisuus-prosentti/>
- Alma talent. (i.a.-h). *Vieraan pääoman takaisinmaksuaika*. Alma Media Oyj. <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/vakavaraisuus/vieraan-pääoman-takaisinmaksuaika/>
- Alma talent. (i.a.-i). *Vakavaraisuus*. Alma Media Oyj. <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/vakavaraisuus/>
- Alma talent. (i.a.-j). *Lainojen hoitokate*. Alma Media Oyj. <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/vakavaraisuus/lainojen-hoitokate/>
- Alma talent. (i.a.-k) *Current ratio*. Alma Media Oyj. <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/maksuvalmius/current-ratio/>
- Alma talent. (i.a.-l) *Omavaraisuusaste-%*. Alma Media Oyj. <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/vakavaraisuus/omavaraisuusaste-prosentti/>
- Alma talent. (i.a.-m) *Tunnuslukuopas*. Alma Media Oyj. <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/>
- Capitalbox, (26.04.2022). *Miten lasketaan omavaraisuusaste ja omavaraisuusaste %?* Capitalbox. <https://www.capitalbox.fi/blog/yrityksen-omavaraisuusaste>

- Eriksson, P., Koistinen, K. (2014). *Monenlainen tapaustutkimus* (Kuluttajatutkimuskeskus tutkimuksia ja selvityksiä 11). https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/153032/Tutkimuksia%20ja%20selvityksi%c3%a4_11_2014_%20Monenlainen%20tapaustutkimus_Eriksson_Koistinen.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Kallinen, T., & Kinnunen, T. (i.a.). *Tapaustutkimus*. Tietoarkisto. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/kvaliohjeet/#Viittausohje>
- Kallunki, J-P. (2022). *Tilinpäätösanalyysi* (2. p.). Alma Talent Oy. [https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.libts.seamk.fi/teos/GAGBGXETEB#kohta:Tilinp\(\(e4\)\)\(\(e4\)t\(\(f6\)sana-lyysi/piste:b4](https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.libts.seamk.fi/teos/GAGBGXETEB#kohta:Tilinp((e4))((e4)t((f6)sana-lyysi/piste:b4)
- Kirjanpitoasetus 30.12.1997/1339. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971339>
- Kirjanpitolaki 1336/1997. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336#L1P1>
- Kirjanpitolautakunta (KILA). (2007). *Suunnitelman mukaiset poistot*. <https://kirjanpitolautakunta.fi/-/suunnitelman-mukaiset-poist-1>
- Kujo, S. (2021). *Tilinpäätösanalyysi Yritys X Oy* [AMK-opinnäytetyö, Laurea-ammattikorkeakoulu]. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/353757/Rantala_opinn%c3%a4ytety%c3%b6_tilinp%c3%a4%c3%a4t%c3%b6ksen_tulkinta_%26_tilinp%c3%a4%c3%a4t%c3%b6sanalyysi.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Leppiniemi, J., & Kykkänen, T. (2023). *Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta* (12. p.). Alma Talent Oy. [https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.libts.seamk.fi/teos/EAH-BIXETEB#kohta:Kirjanpito,\(\(20\)tilinp\(\(e4\)\)\(\(e4\)t\(\(f6\)s\(\(20\)ja\(\(20\)tilinp\(\(e4\)\)\(\(e4\)t\(\(f6\)ksen\(\(20\)tulkinta\(\(20\)/piste:b4](https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.libts.seamk.fi/teos/EAH-BIXETEB#kohta:Kirjanpito,((20)tilinp((e4))((e4)t((f6)s((20)ja((20)tilinp((e4))((e4)t((f6)ksen((20)tulkinta((20)/piste:b4)
- Martonen, A. (2021). *Tilinpäätösanalyysi case-osakeyhtiölle: Tunnuslukuanalyysi ja toimialavertailu maanrakennusta ja maansiirtoa harjoittavalle pienelle osakeyhtiölle* [AMK-opinnäytetyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu]. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/497811/Anniina%20Martonen%5b5%5d.pdf?sequence=2&isAllowed=y>
- Osuuspankki (OP). (i.a.-a). *Seuraa ainakin näitä talouden tunnuslukuja*. <https://www.op.fi/yritykset/asiakkuus/yrittajan-talousvalmennus/taloudenhallinnan-abc/talouden-tunnusluvut>
- Osuuspankki (OP). (i.a.-b). *Yrityksen kassavirtalaskelma*. <https://www.op.fi/yritykset/asiakkuus/yrittajan-talousvalmennus/taloudenhallinnan-abc/kassavirtalaskelma>
- Osuuspankki (OP). (i.a.-c). *Yrityslaina*. <https://www.op.fi/yritykset/rahoitus/investoinnit/yrityslaina>

Patentti ja rekisterihallitus. (i.a.) Yrityshaku. Virre. <https://virre.prh.fi/novus/companySearch?execution=e1s1#search-result>

Pietilä, R (19.9.2022). Yritystehdas: Kasvuyrityksen talouden tunnusluvut- Mihin tulee kiinnittää huomiota? <https://www.yritystehdas.fi/blogi/kasvuyrityksen-talouden-tunnusluvut-mihin-tulee-kiinnittaa-huomiota>

Rantala, E. (2020). *Tilinpäätöksen tulkinta ja tilinpäätösanalyysi: Tunnuslukuanalyysiohje tilitoimistoille* [AMK-opinnäytetyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu]. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/353757/Rantala_opinn%c3%a4ytety%c3%b6_tilinp%c3%a4%c3%a4t%c3%b6ksen_tulkinta_%26_tilinp%c3%a4%c3%a4t%c3%b6sanalyysi.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Tilastokeskus(i.a.). *Rahanarvomuunnin Stat.* <https://www.stat.fi/tup/laskurit/rahanarvomuunnin.html>

Tilintarkastuslaki 1141/2015. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151141>

Tsang, N. (2022). *What is a good ROE (Return on equity) and why is it warren buffett's most important number?* <https://www.wallstreetzen.com/blog/what-is-a-good-roe/>

Työ- ja elinkeinoministeriön asetus kehittämismenojen aktivoinnista 1066/2008. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2008/20081066>

Yritystutkimus ry. (16.1.2017). *Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi.* http://yritystutkimusry.fi/wp-content/uploads/2021/04/Yritystutkimuksen_Tilinpaaotosanalyysi.pdf

LIITTEET

Liite 1. Kululajikohtaisen tuloslaskelman kaava (Yritystutkimus ry, 2017 s. 15)

Liite 2. Toimintakohtaisen tuloslaskelman tilinpäätösanalyysi (Yritystutkimus ry, 2017 s. 17)

Liite 3. Taseen tilinpäätösanalyysi (Yritystutkimus ry, 2017 s. 30)

Kululajikohtaisen tuloslaskelman kaava			
Liikevaihto			
Liiketoiminnan muut tuotot		+	
Liiketoiminnan tuotot yhteensä			
Aine ja tarvikekäyttö			
Ulkopuoliset palvelut	+		
Henkilöstökulut	+		
Laskennallinen palkkakorjaus	+		
Liiketoiminnan muut kulut	+		
Valmisteveraston lisäys/vähennys	-/+	-	
Käyttökate			
Suunnitelman mukaiset poistot		-	
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä		-	
Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset		-	
Liiketulos			
Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista		+	
Muut korko- ja rahoitustuotot		+	
Korkokulut ja muut rahoituskulut		-	
Kurssierot		+/-	
Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset		-	
Välittömät verot		-	
Nettutullos			
Satunnaiset tuotot		+	
Satunnaiset kulut		-	
Konserniavustus		+/-	
Kokonaisutulos			
Poistoeron lisäys/vähennys		+/-	
Verotusperusteisten varusteiden lisäys/vähennys		+/-	
Laskennallinen palkkakorjaus		+	
Käyvän arvon muutokset		+/-	
Muut tuloksen oikaisut		+/-	
Tilikauden tulos			

Toimintakohtaisen tuloslaskelman tilinpäätösanalyysi			
Liikevaihto			
Liiketoiminnan muut tuotot		+	
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä			
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-		
Myynnin ja markkinoinnin kulut	-		
Hallinnon kulut	-		
Laskennallinen palkkakorjaus	-		
Liiketoiminnan muut kulut	-		
Käyttökate			
Suunnitelman mukaiset poistot	-		
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	-		
Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset	-		
Liiketulos			
Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista	+		
Muut korko- ja rahoitustuotot	+		
Kurssierot	-		
Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset	+/-		
Välittömät verot	-		
Nettotulos			
Satunnaiset tuotot	+		
Satunnaiset kulut	-		
Konserniavustus	+/-		
Kokonaistulos			
Poistoeron lisäys/vähennys	+/-		
Verotusperusteisten varausten lisäys/vähennys	+/-		
Laskennallinen palkkakorjaus	+		
Käyvän arvon muutokset	+/-		
Muut tuloksen oikaisut			
Tilikauden tulos			

Taseen tilinpäätösanalyysi						
				Oma pääoma		
Pyseivät vastaavat				Osake- tai muu peruspääoma		
Kehittämismenot				Ylikurssi-, vara- ja arvonorotusrahaslo		
Liikearvot				Käyvän arvon rahasto		
Muut aineellomat hyödykkeet				Muut rahastot		
Aineellomat hyödykkeet yhteensä				Kertyneet voittovaral		
				Tilikauden tulot		
Maa- ja vesialueet				Pääomalainat		
Rakennukset ja rakennelmat				Taseen oma pääoma yhteensä		
Koneet ja kalusto				Poistoerot		
Muut aineelliset hyödykkeet				Verotusperusteiset varaukset		
Aineelliset hyödykkeet yhteensä				Poistoero ja varaukset yhteensä		
				Oman pääoman oikaisu		
Sisäiset osakkeet ja osuudet				Oikaisu oma pääoma yhteensä		
Muut osakkeet ja osuudet						
Sisäiset saamiset				Vieras pääoma		
Muut saamiset ja sijoitukset				Pääomalainat		
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamisten yhteensä				Lainat rahoituslaitoksilta		
				Takaisinlainat tev-laitoksilta		
				Saadut ennakot		
Leasingomaisuus				Sisäiset velat		
				Muut pitkäaikaiset velat		
Vaihtuvat vastaavat				Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		
Aineet ja tarvikkeet						
Keskeneräiset tuotteet				Laennallinen verovelka		
Valmiit tuotteet				Pakolliset varaukset		
Muu vaihto-omaisuus				Leasingvastuut		
Vaihto-omaisuus yhteensä						
				Korolliset lyhytaikaiset velat		
Myyntisaamiset				Saadut ennakot		
Sisäiset myyntisaamiset				Ostovelat		
Muut sisäiset saamiset				Sisäiset ostovelat		
Muut saamiset				Muut sisäiset korolliset velat		
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä				Muut sisäiset korottomat velat		
				Muut korottomat lyhytaikaiset velat		
Rahat ja rahoitusarvopaperit				Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		
				Oikaisu vieras pääoma yhteensä		
Vastaavaa yhteensä				Vastattavaa yhteensä		